

autorin

magazín OSA nejen pro autory

01/2019

Vladimír Merta —

Být symbolem
nestačí, podléhají
korozi

**Novela autorského
zákona senátora**

Valenty =
legislativní paskvil

Tomáš Kačo —

Odišnost vnímám
jako barvy

100 LET OSA

ŽEBŘÍK

25 LET NA SCÉNĚ

iREPORT MUSIC AWARDS

DIVOKEJ BILL

TOMÁŠ KLUS

GAIA MESIAH

MYDY RABYCAD

VLADIMÍR MIŠÍK

DJ STAGE

JAKUB KOHÁK

IVA PAZDERKOVÁ

8. BŘEZNA 2019
DEPO2015 PLZEŇ

PŘEDPRODEJ 440 Kč / VIP 990 Kč

www.anketazebrik.cz

Úvodní slovo

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

jsme na začátku roku 2019, ve kterém oslavíme 100 let od vzniku OSA, a tak přináším další střípky do mozaiky jeho historie. Jedná se o období jakési reinkarnace od roku 1990 přibližně do roku 2000 (doba bronzová). Další období (dobu digitální), tedy nedávno dobu ještě živou, mi komentovat nepřísluší.

Historie OSA třetí část — doba bronzová (sametová revoluce) 1990—2000

Po dlouhých 30 letech se 17. 1. 1990 opět schází řádné valné shromáždění, na kterém byl konečně demokraticky zvolen nový výbor a dozorčí rada. Poslední valné shromáždění v předcházejícím období se uskutečnilo v květnu 1960. Byl jsem tehdy jeden z mála mladších autorů, který byl zastupovaný již od roku 1976. A tak mě kolegové přesvědčili, abych se stal volebním kandidátem Svazu autorů a interpretů s podporou stávkového výboru Pražského kulturního střediska, jehož jsem byl aktivním členem. Ve volbách jsem uspěl, ale to jsem ještě nevěděl, do čeho se řítím. Především, že kandidovat do výboru OSA mojí ambicí nebylo. Představy, které jsme tehdy o činnosti OSA měli, byly přece jen dost mlhavé. Bral jsem to jednoduše jako úkol, který mi byl naší komunitou přidělen, a tak jsme s ostatními

„revolucionáři“ napochodovali do „baráku“ zjednat nápravu. Měla to být hračka, ale hned na počátku došlo ke kuriózní situaci. Proběhly volby, ale stále platila stará právní úprava, kdy členy výboru jmenoval ministr kultury. Tehdejší ministr Milan Uhde dostal seznam zvolených zástupců a vystavil nám jmenovací dekrety. Bohužel ponechal ve funkci ředitele Ing. Otakara Lance, který patřil ke kádrům bývalého režimu. Nový výbor začal okamžitě pracovat a jeho předsedou byl zvolen skladatel vážné hudby Věroslav Neumann, který byl současně ředitelem konzervatoře v Praze. Chtěli jsme co nejdříve provést restart OSA, ale jaksi nám chybělo resetovací tlačítko. Brzo jsme pochopili, že to nebude tak jednoduché. Za několik měsíců se ukázalo, že ministrem potvrzený ředitel se nalézá v Cibulkových seznamech spolupracovníků Státní bezpečnosti. Okamžitě jsme ho odvolali a na jeho místo nastoupil tehdejší vedoucí právního oddělení OSA JUDr. Josef Slanina. Úsměvné na tom bylo, že v Mladém světě z roku 1988 byl s ředitelem Lancem tento rozhovor. MS: *Nemůže se už stát, že se do vedení OSA dostanou lidé, kteří tam nepatří?* Lanc: *Ne, pokud by se tak stalo, nechtěl bych u toho být.*

V první fázi jsme museli rozklíčovat celou stávající organizační strukturu a finanční toky v OSA. Skutečně se prokázalo, že výplaty honorářů byly z dnešního pohledu subjektivně a svévolně ovlivňovány. Autoři byli kategorizováni a jejich nároky přepočítávány. Zvýhodnění byli autoři podle žánru, zásluh a politické příslušnosti. Příjmy autorů populární hudby byly bez ohledu na skutečnost zastropovány. Po zápisech a dokumentech, jakým způsobem tehdejší výbor rozhodoval, se slehla zem. Než jsme to fyzicky převzali, byly všechny citlivé dokumenty z archivu OSA skartovány. Proti „socialistickému“ prerozdělování honorářů se nový výbor ostře vymezil. Současně podal trestní oznámení na minulé vedení, pro manipulace s honoráři autorů a pro neplnění řádných povinností při správě svěřených autorských práv. Policie nakonec případ odložila jako neodůvodněný. Podle

jejího závěru jednání „předlistopadového“ vedení OSA nebylo v rozporu s tehdejším právním řádem ani organizačním řádem OSA platným v době žalovaných skutků. Tedy stejný výsledek jako v roce 1988. V roce 1990 jsme očekávali jiné rozhodnutí. Ale i zde se uplatnilo pravidlo „kontinuity práva“, které jako by najednou nebylo zajedno se zdravým rozumem. Tyto zkušenosti přirozeně vedly nový výbor k hledání takových postupů a mechanismů při rozúčtování, kdy bude jakýkoliv subjektivní zásah orgánů OSA vyloučen. Je zjevné, že tato strategie má u většiny členů OSA stálou podporu dodnes.

Museli jsme co nejrychleji připravit nové základní dokumenty naší organizace. Nejdůležitější byly stanoviny a vyúčtovací řád. Museli jsme pročíst všechny dokumenty OSA včetně autorského zákona i dostupné materiály zahraničních ochranných úřadů. Obrátili jsme se na partnery ze sousedních zemí, se kterými jsme velmi rychle obnovili přátelské vztahy. Nejbliže nám stála německá GEMA, a to jak geograficky, tak největším objemem užití české hudby a konečně i koncepcí vyúčtovacího řádu, který byl v minulosti velmi podobný. Sestavili jsme tzv. legislativní komisi, která již prvním rokem vypracovala nové stanoviny, které opět obnovily členský

princip. To znamená, že všichni jsou zastupováni za rovných podmínek, ale členem sdružení se může stát jen takový nositel autorských práv, jehož smluvní vztah s OSA trvá nejméně pět let a splnil stanovený limit ročních příjmů. Takový člen má právo účastnit se valného shromáždění, volit a být volen do orgánů OSA. S vyúčtovacím řádem to bylo o něco těžší. V roce 1992 jsme vypracovali a přijali „zásady vyúčtovacího řádu“ a již jsme postupovali podle nové bodovací tabulky pro veřejné provedení živé hudby, převzaté od německé GEMA. Před zavedením nové tabulky byla spuštěna velká „přebodovací“ akce. Prakticky několik dnů v týdnu se scházela komise tvorby posílená o další dobrovolníky, která během půl roku musela přebodovat celý archiv OSA. Znamenalo to vzít každou kartičku, na které autor ohlašuje své dílo, do ruky a převést původní body na nové. Těch kartiček má OSA desetitisíce a o elektronicky vedeném archivu se nám mohlo jenom zdát. Teprve od roku 1993 platil nový vyúčtovací řád. Dnes máme samozřejmě archiv a všechny databáze vedené elektronicky a s body již nepracujeme. Základem výpočtu autorské odměny je přímé rozúčtování, tedy inkaso za konkrétní produkci.

Hned od počátku jsme napravili dnes nemyslitelné křivdy předlistopadového ochranného svazu, který odmítal některé autory přijmout do zastupování. Důvody byly politické nebo ideologické, často účelově maskované nízkou „odbornou“ způsobilostí žadatele, například neznalostí not. Takoví autoři neprošli u přijímací komise a celá léta přicházeli o příjmy z veřejného provozování. Přijímací komisi již nemáme, byla před lety zrušena. V novém výboru bylo také obnoveno zastoupení nakladatelů, i když zpočátku v menším poměru než dnes. Postupně s nárůstem jejich činnosti se jejich zastoupení ustálilo na současném poměru, a to podle doporučení Mezinárodní organizace ochranných společností — CISAC (International Confederation of Societies of Authors and Composers). V 90. letech jsme

se také museli vyrovnat s technickým zaostáváním OSA za našimi partnery z rozvinutých zemí. Předlistopadové vedení svou politikou co nejnižších nákladů zavinilo naprosté zaostání v oblasti výpočetní techniky. Během 90. let jsme proto museli investovat vysoké částky do vybudování vlastní sítě informačních technologií. Pro ochrannou společnost, která pracuje především s daty, to ale byla, je a bude naprostá nutnost.

V dalším období byl předsedou výboru zvolen Karel Svoboda a později jej vystřídal Petr Janda. V 90. letech se OSA musel začít vyrovnávat s fenoménem nelegálního kopírování. S rozvojem digitální techniky se ruku v ruce šířila vypalovaná CD a později je nahradil nelegální download (stahování z internetu). To tvrdě postihlo nositele práv a vydavatele hudebních nosičů. K tomu mohu říci jedině. Pirátství zůstává pirátstvím, i kdyby se ho dopouštěli úplně všichni.

V roce 1990 OSA začínal přibližně s 80 zaměstnanci, s vlastní administrativní budovou a s inkasem 146 mil. Kč. Vše ostatní jsme museli vybudovat znovu, jako na zelené louce. Nejtěžším úkolem ale bylo získat pro ochranný svaz společenský kredit. Jeho jméno, budované od založení v roce 1919, bylo již dávno zapomenuto. V období 1939 až 1989 pracoval OSA ve zcela nesvobodném prostředí. Když odečtu dva poválečné roky, tak existovat 48 let v područí totalitních režimů nebylo pro ochrannou organizaci, která je založena na demokratických principech a samosprávě, vůbec lehké. Krom toho se OSA musel od roku 1948 pohybovat v prostředí, kde neexistovalo tržní hospodářství. Jako zázrakem ale vše přežil.

Díky bouřlivému rozvoji nových technologií, umožňujících neomezené uchování a přenos zvuku, vstoupila hudba, téměř symbolicky v době milénia, do nové éry. Hudba může být v digitální formě užívána kdykoli a kdekoli po celém světě neomezeným počtem subjektů, aniž by se vyčerpala nebo snižovala její kvalita. Všechny druhy hudby jsou stále dostupné většině lidí

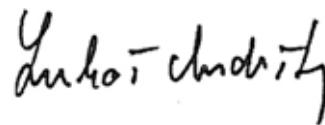
na planetě 24 hodin denně. A tisíce muzikantů se právě pokoušejí vytvořit hudbu další. V každém roce přijde na trh cca 13 milionů hudebních snímků. Takové prostředí klade na OSA nové nároky a přináší nové výzvy. Ochrana autorských práv je neustálý proces a vodítkem by nám mohla být věta z Všeobecné deklarace lidských práv: „Práva k duševnímu vlastnictví se mají rozvíjet pro dosažení přiměřené rovnováhy mezi ochranou tvůrců a zájmy uživatelů duševního vlastnictví.“

Luboš Andršt 21. 11. 2018

Úplně závěrem dnešního úvodníku mi dovoluňte dodat ještě něco zcela osobního. Za ta léta jsem díky OSA poznal mnoho skvělých lidí, které bych jinak nepotkal. Ti lidé jsou přitom z různých oblastí — vážná hudba, pop, dechovka, folklor, básníci i obchodníci, tedy textaři a nakladatelé. Projevil jsem jim respekt i přátelství a oni mi ho opětovali. A to je také odpověď na případnou otázku, proč jsem přes všechny peripetie zůstal v OSA pracovat tak dlouho. Za prvé věřím, že ochrana duševního vlastnictví je správná věc, za druhé jsem pochopil, že je to těžký úkol a taková výzva mě motivuje, a za třetí, když pomyslím na všechny ty naše členy, nemůžu jinak než říct stejně jako na počátku „je to dobrá parta“.

Hodně zdraví, úspěchů a štěstí
v novém roce 2019
přeje všem váš

Luboš Andršt

obsah

3	úvodník	
	Úvodní slovo	3
4	obsah	5
6	zprávy z osa	
	OSA podpořil první songwriting camp v Česku	6
	Fámy a fakta	9
	Tisková konference: Umělci nesouhlasí s pozměňovacím návrhem novely autorského zákona senátora Valenty	10
	Vzpomínkový koncert na Radima Hladíka	12
12	články a rozhovory	
	Hrál jsem dokonce hymnu	14
	Utěšené jazzové klubání	17
	Jan Zástěra: Liturgická hudba a státní ceremoniály mají společnou přesnost, disciplínu a řád	20
	Výlety do zahraničí jsou fajn, Čechomor je jako cestovka	24
	Folkrocková skupina AG Flek — stálice na domácí hudební scéně	28
	Vladimír Merta: Být symbolem nestačí, podléhají korozi	32
	Tomáš Kačo: Odlišnost vnímám jako barvy	38
	Člověk nemůže otestovat všechno, co od něj lidé chtějí	42
	10 nejzajímavějších obalů českých desek	45
	O hudbě pro videohry s filmovým skladatelem Tomášem Živorem	48
	Ceny Classic Prague Awards jsou rozdány	50
	Dobyli svět — Ema Destinnová	54
	Skupina Progres 2 oslavila abrahámoviny a vydává zbrusu nové album	56
49	šuplíky textařů	58
50	nástěnka	59
52	kulturní přehled	
	Nově vydaná CD	61
	Filmové premiéry	63
	Nově vydané knihy	64
57	vzpomínáme	65
58	závěrník	
	Autorská práva pod palbou	66

Magazín OSA
Číslo 01/2019
Obálka: Vladimír Merta
Fotografie: Ivan Prokop

Magazín Autor in vydává OSA — Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z. s., Čs. armády 20, 160 56 Praha 6, oddělení PR a komunikace, telefon: 220 315 121, e-mail: komunikace@osa.cz
Registrace MK ČR E 19237 / Vychází 4x ročně, náklad 8 870 výtisků, místo vydání Praha
Redakce si vyhrazuje právo upravovat a krátiť příspěvky. Děkujeme za pochopení / Toto číslo vyšlo dne 1. 2. 2019.
Redakce: Šárka Chomoutová / Redakční rada: Zdeněk Nedvěd, Michal Prokop, Jan Fischer, Jan Krůta
Koncept, design a sazba: Jiří Troskov / Korektury: Petra Helikarová

OSA podpořil první songwriting camp v Česku

Jednou z akcí, které OSA v rámci svého projektu Partnerství v letošním roce podpořil, byl Songwriting Camp CZ. V zahraničí řekněme běžná setkání hudebníků, v Česku jsme tuto aktivitu teprve prolomili, a to díky Janu Vávrovi a Janě Infeld ze skupiny Jananas, kteří čerpali inspiraci z podobných setkání po celé Evropě. Jsme autorská organizace a podpora takových projektů má hluboký význam. A teď si songwriting camp pojdme více přiblížit.

Foto: Jiří Gajdoš

Songwriting Camp CZ propojil české i zahraniční producenty, textaře, skladatele a interprety. „Tímto způsobem vzniká většina světové produkce pop-music, proč by v ní nemohla být česká stopa,“ tvrdí hlavní organizátor Jan Vávra. V zahraničí tento formát funguje jako líheň na hity, v Česku na takovou spolupráci nejsme úplně zvyklí

a doposud jsme v tomto ohledu byli spíše konzervativní a své zkušenosti si tolik nepředávali. Songwriting Camp CZ je průkopníkem a přináší na českou hudební půdu nové možnosti tvorby.

V klidném prostředí poblíž Lipna se sešlo bezmála třicet vybraných českých a zahraničních hudebních

profesionálů v zastoupení různých hudebních žánrů, aby společně tvořili a předávali si své zkušenosti na mezinárodní úrovni. Principem songwriting campů je vytváření tvůrčích týmů a vytvoření demonahrávky písně za jeden den. Kromě třinácti českých autorů se zúčastnili tvůrci z Velké Británie, Nizozemska, Belgie, Polska nebo Maďarska. Cílem bylo promíchání kreativního potenciálu českých autorů s umělci ze zahraničí, tak aby si muzikanti předali co nejvíce zkušeností a vznikala zajímavá hudební propojení či případná budoucí spolupráce. A to se perfektně povedlo!

„Moje zkušenost ze songwriting campu ukázala, že se ve skládání písní do hitparád můžeme směle poměřovat se zahraniční konkurencí. Právě o hitparády totiž většinu zahraničních účastníků ‚tábora‘ šlo. Tuzemští účastníci (včetně mě) naopak v tvorbě více riskovali a nebáli se žánrově odklonit od mainstreamu. Je to samozřejmě dáno hlavně tím, že chlapcům z Polska a Anglie je přece jen blíž obrovský mezinárodní trh, zatímco u nás končí ‚úspěch‘ na Evropě 2. Právě proto je takováto akce na našem území žádoucí, jelikož právě ona může být tím pojítkem mezi popovými autory

Foto: Jiří Gajdoš

a producenty u nás a v zahraničí," okomentoval camp producent Jan Steinsdörfer.

Pokoje malebného stavení se proměnily v improvizovaná nahrávací studia. Společnost DISK Multimedia je vybavena profesionálním hudebním vybavením a vytvořila tak potřebné tvůrčí podmínky.

I okolní prostředí bylo velmi inspirativní, komu by se nelíbilo vyběhnout do lesa nebo k vodě za novou múzou? Jednotlivé týmy, které se měnily každý den, vyprodukovaly minimálně jednu písničku. Večer si pak nahrávky všichni společně pouštěli a hodnotili. „Každý večer jsem si říkal, že to není možné,

jak ta pomyslná laťka byla nastavena vysoko. Každý den se posouvala ještě výš. Vždycky když vzniklé písně poslouchám, jsem hrdý na to, že jsme to za den dokázali dotáhnout do hotového tvaru a zároveň si všichni navzájem přejeme jen to dobré. To se mi na celé atmosféře campů moc líbí,“ popisuje producent Johnny K. Palmer z Maďarska.

Někteří poznali skutečné vyčerpání, ale i obohacující euforii a dostalo se jim neskutečného energetického náboje. „Miluju psát hudbu s lidmi, které neznám. Dostanu ze sebe něco úplně jiného, než když píšu hudbu sama. Miluju výzvy a tohle je náročná výzva, ale

náročná v dobrém slova smyslu,“ tvrdí zpěvačka Gabi Knoll z Maďarska.

„Během těch setkání jsem se hodně naučila od všech, ale taky jsem se dostala do úplně euforických stavů, protože je to strašně happy proces! Fascinoval mě způsob, jakým se skládá v popovém světě. Cesty k napsání songu jsou různé. Jiní lidé, jiné přístupy. Pop má také víc pravidel, což pro mě byl docela challenge,“ zmiňuje Michaela Charvátová alias zpěvačka Maella.

Zpěvačka Barbora Mochowa svou zkušenost z campu popisuje také pozitivními slovy: „Pro mě to byl jeden z nejhezčích hudebních zážitků. Všichni měli chuť tvořit, podporovali

Foto: Jiří Gajdoš

se – a kromě toho jsem se dlouho tak nenasmála jako tam. Jsem moc ráda, že jsem mohla být u toho, poznat tolik skvělých muzikantů a slyšet, co během každého dne vytvořili. Díky songwriting campu začala také vznikat moje nová deska, mám z toho radost!“

Za tři pracovní dny vzniklo celkem 24 nových písní. „Některé skladby mají vysoký potenciál stát se hitem i v zahraničí. Věřím, že ještě uslyšíme úspěšný příběh některé z nich,“ komentuje camp Roman Strejček, předseda představenstva OSA.

Pro mladého polského producenta Dominica Buczkowského mají campy také velký význam. Účastnil se již celé řady z nich a načerpal i předal množství zkušeností. Jak říká: „Od lidí, které na songwriting campech po celé Evropě potkávám, se vždy naučím něco

Pokoje malebného stavení se proměnily v improvizovaná nahrávací studia. Společnost DISK Multimedia je vybavila profesionálním hudebním vybavením a vytvořila tak potřebné tvůrčí podmínky.

nového. Když jsem zavřený sám ve svém studiu, mám sklony k tomu, sáhnout po věcech, které fungují, dobře je znám. Když mám ale okolo sebe jiné autory, vždy stvoříme něco nového a to mě posouvá dál.“

A jak je to s autorskými právy? Každý, kdo je v pokoji, resp. každý z týmu má stejné autorské procento. Nikdo méně ani více. Pokud se autoři na konci nedohodnou jinak. Věřme, že nešlo o první a zároveň poslední camp a Česká republika přijme takový formát vzniku současné tvorby a zařadíme se mezi moderní země s vývozem kvalitní hudby, která vzniká na základě obdobné spolupráce. ☒

fámy A fakta

Platím
kapele,
tak už
nemusím
platit
autorovi.

Když zaplatím honorář kapele za vystoupení, neodměním tím autory textu a hudby. Není vždy pravidlem, že autoři jsou členy kapely. Honorář za vystoupení kapely není honorář autora, ten dostává svou autorskou odměnu.

Tisková konference: Umělci nesouhlasí s pozměňovacím návrhem novely autorského zákona senátora Valenty

V pražském klubu Jazz Dock se 21. ledna 2019 konala tisková konference na téma problematického pozměňovacího návrhu novely autorského zákona, který předložil senátor Ivo Valenta. Změna se týká podniků a provozoven, kde hudba údajně nemá vliv na hospodářský výsledek podnikatele. Tento návrh je ovšem v rozporu s naším autorským právem, s právem EU a rozhodovací praxí Soudního dvora EU a radikálně zasahuje do soukromého vlastnictví autorů. Případné přijetí návrhu by vneslo právní nejistotu mezi provozovatele i tvůrce samotné, vedlo by k zahlcení českých soudů soudními spory a zásadně by narušilo princip vlastnických práv.

Umělci z řad skladatelů, textařů, zpěváků, herců, scenáristů a dalších se sešli na tiskové konferenci, aby společně zaměřili hrozícímu legislativnímu paskvilu v zákoně o právu autorském. Návrh je v rozporu s mezinárodním a unijním právem, rozhodovací praxí Soudního dvora EU a českých soudů. Zavádění výjimek z autorského práva v této oblasti vůbec nepřísluší zákonodárcům České republiky. V tomto duchu rozhodl i Nejvyšší soud ČR (dne 14. 10. 2015, sp. zn. 31 Cdo 3093/2013). Soudní dvůr EU opakovaně rozhodl, že hospodářský význam není rozhodným kritériem pro vznik nároku autora na autorskou odměnu (viz také stanovisko ministerstva kultury k pozměňovacímu návrhu č. 1 k senátnímu návrhu č. 9 ze dne

17. 12. 2018 nebo stanovisko předsednictva ALAI — mezinárodní sdružení, které se zaměřuje na autorské právo — k novele českého autorského zákona z roku 2019 ze dne 14. 1. 2019).

V zahraničí je zcela běžným standardem, že se vybírají autorské odměny za užití hudby prostřednictvím televizorů nebo audiopřístrojů umístěných ve veřejných prostorech, jako jsou restaurace, obchody a kadeřnictví.

Kolektivní správci jsou vázáni vůči zastupovaným umělcům, ale i svým zahraničním partnerům, aby míra ochrany autorských práv na území České republiky odpovídala míře ochrany v Evropské unii. V případě přijetí takového zákona by museli vést celou řadu soudních sporů s uživateli, které by v konečném důsledku mohly skončit až u Soudního dvora Evropské unie. Hrozil by též postih ČR za špatné provedení evropské směrnice a její opětovná mezinárodní ostuda.

Hlavními řečníky na tiskové konferenci byli: zpěvák a skladatel **Michal Prokop**, hudební skladatel **Ondřej**

Soukup, herec **Marek Vašut**, kytarista a skladatel **Luboš Andršt**, scenárista a režisér **Vladimír Michálek**, zpěvák a skladatel **Petr Janda**, klavírista **Jan Simon**, zástupce provozovatelů a producent muzikálů **Oldřich Lichtenberg**, **JUDr. Zuzana Císařová**, zástupkyně ALAI (Mezinárodní sdružení literární a umělecké), a **Jiří Vondráček** za SAI. Tiskovou konferenci uspořádalo profesní sdružení Svaz autorů a interpretů (SAI) ve spolupráci s uměleckou obcí. Konference se konala za účasti Herecké asociace, IFPI, OSA, DILIA a Intergramu. Nechyběla média jako Česká televize, televize Nova, iDnes.cz, ČTK, Právo, Frekvence 1.

Všichni zúčastnění s nasazením vyložili médiím, proč je tento populistický senátní návrh paskvil. Zpěvák a skladatel **Michal Prokop** řekl: „Jako někdejší politik, který před lety v parlamentu přijímal Ústavní listinu práv a svobod, zaručující všeobecnou ochranu vlastnictví, tedy i vlastnictví duševního, jsem poněkud v šoku ze znění senátní verze novely autorského

Zleva Michal Prokop (člen DR OSA), Luboš Andršt (předseda DR OSA)

Uprostřed Jiří Vondráček (předseda SAI)

Zleva Marek Vašut (zástupce Herecké asociace), Petr Janda (člen OSA), Ondřej Soukup (člen OSA)

Foto: Lucie Levá

zákona, která vlastnická práva autorů, interpretů, vydavatelů, ale i dědiců výrazně narušuje. Navíc svou nejednoznačností předznamenává celou řadu soudních sporů a také odporuje mezinárodním dohodám a unijní legislativě. Právě Senát, který by měl plnit roli legislativní a ústavní pojistky, takto ohrožuje pověst naší republiky, státu, který chceme stále ještě považovat za stát právní. Je směšné, pokud se autor návrhu zaštiťuje ochranou práv jedněch podnikatelů uživatelů vůči jiné, menší, a tudíž zranitelnější skupině, stojící na druhé straně jednoznačně obchodního vztahu mezi autorem a uživatelem. To říkám nejen jako hudebník, autor a interpret, ale i jako spoluvlastník kavárny, kde reprodukovanou hudbu, za kterou platíme, používáme pro příjemnější náladu návštěvníků. A náklady za užití autorských práv se pohybují v řádu promile celkových nákladů na provoz podniku. Je to prostě normální byznys a nikdo nikoho nenutí hudbu nebo třeba televizní vysílání v podniku používat. Práva jedněch mají stejnou váhu jako

práva druhých — to je princip právního státu!“

„Když skladatel a textař napíší píseň, nedostanou za tuto práci žádný honorář. Zkomponovanou a otextovanou píseň je třeba nahrát. Musí se zaplatit studio, zvukař, producent a muzikanti. Tyto peníze uhradí většinou vydavatel. Je tu nahrávka, která stála pár desítek tisíc korun. Pak se píseň vydá na CD, vinyly, pošle se do rádií a všichni se modlí, aby se líbila a hrála. Když se to podaří, začnou se vracet přes OSA peníze. Ty závisí na hranosti písně. A o část těchto peněz, na které mají autoři a ostatní umělci podle našeho i unijního práva nárok, nás chce senátor Valenta připravit. Pokud parlament schválí jeho návrh, tak začnou soudní spory, které nakonec skončí u Soudního dvora Evropské unie, a spor se velmi pravděpodobně prohraje. Jsou totiž dotčena práva nejen tuzemských autorů a interpretů, ale hlavně těch zahraničních (většina hudby hrané v rádiích je zahraniční). Ti si to samozřejmě, zastoupeni různými ochrannými organizacemi, nenechají líbit. Výdaje za procesy a právníky zaplatíme my,

daňoví poplatníci,“ dodal **Ondřej Soukup**, hudební skladatel.

Zpěvák a skladatel **Petr Janda** podotkl: „Zajímalo by mě, jakými ušlechtilými pohnutkami byli senátoři vedeni, když odhlasovali návrh zákona pana Valenty ohledně neplacení autorských práv. Zajímalo by mě, jakými argumenty je pan senátor Valenta přesvědčil, když jediným důvodem tohoto návrhu je, aby pan Valenta nemusel platit autorům za hudbu, kterou použít ve svých hernách.“

SAI s Hereckou asociací oslovily širokou i odbornou veřejnost s peticí proti přijetí zmíněné novely. Petice s 1700 podpisy byla doručena petičnímu výboru sněmovny.

Ve velmi krátké době vznikl také videoapel umělců proti návrhu novely, který byl mimo jiné šířen na facebookovém profilu OSA.

V pátek 1. února 2019 poslanci kontroverzní návrh autorského zákona zamítli. Děkujeme všem, kteří pomohli pana senátora Valentu zastavit. ☒

Vzpomínkový koncert na Radima Hladíka

Fotoreport ze vzpomínkového koncertu na Radima Hladíka, který se uskutečnil v Divadle Archa dne 2. 12. 2018. Radim Hladík byl zastupován od roku 1984 a má registrováno 100 hudebních děl.

Jakákoliv setkání s Radimem Hladíkem byla malým velkým svátkem. Nejen hudebním, ale i lidským. On byl nositelem pokory, především k hudbě, a dokonale to přenášel i na své okolí. Což se potvrdilo i teď na výjimečném projektu

---

Pochť Radimu Hladíkovi. Spojil lidi, kteří měli s Radimem co do činění a sami přistupují k hudbě stejně nebo velmi podobně. S pokorou a ryzí láskou. Rád kolegům vyprávím příhodu o tom, jak Radim přijel do klubu, produkční

---

s ním ihned začal řešit catering v šatně a od Radima se mu dostalo odpovědi: „My jsme se nepříjeli najíst, ale zahrát lidem.“ ☒

Zprava Ivan Trojan, Vladimír Michálek, Karel Deniš, moderátor, Radim Hladík jr., Zlata Hladíková, Saša Langošová

Luboš Andršt, Michal Prokop, Jan Hrubý

Lešek Semelka

Iva Marešová

Karel Kahovec

Michal Pavlíček, Jiří Stivín

Michal Pavlíček

Hrál jsem dokonce hymnu

Je to tak už v rockové muzice dáno, že jejími největšími hvězdami jsou zpěváci a kytaristé. Pokud se do výrazného povědomí publika dostane hráč na jiný nástroj, je to výjimka. A takových, jejichž doménou je instrument obecně považovaný za nerockový, je jako onoho příslovečného šafránu. Řekne-li se „housle v rocku“, na první dobrou český fanoušek zareaguje jménem JAN HRUBÝ. Mimochodem – čerstvý sedmdesátník.

Zastupován od 1994, v databázi má registrováno 121 hudebních děl.

PŘIPRAVIL: ONDŘEJ BEZR

Ani na světové (jazz)rockové scéně se to houslista zrovna nehemží, nejslavnější jsou dvě jména hudebníků, kteří prošli kapelou Mahavishnu Orchestra, aby se pak vydali na sólovou dráhu: Jerry Goodman a Jean-Luc Ponty. Ostatně ani klasickému jazzu nejsou houslisté dvakrát nakloněni, přestože Francouz Stéphane Grapelli byl velkou hvězdou, a v bluesové muzice bychom slavných houslistů našli sotva tolik co prstů jedné ruky, jistěže v čele s Clarencem Gatemouthem Brownem a Papa Johnem Creachem. A kolik známe hráčů, kteří jsou s houslemi a smyčcem schopni se prosadit na pozadí rockové rytmiky a elektrických kytar, u nás? Karel Holas, Pavel Cingl, Vladimír Pavlíček... a tím to končí. Jan Hrubý tady byl ale jednoznačně první a jeho vliv na svoje hraní by přiznali nepochybně všichni tři jmenovaní.

MOHL BY SE HODIT MIŠÍKOVI?

Výlučnost Jana Hrubého na rockové scéně je znásobena ještě tím, že jako jeden z mála hudebníků své generace je muzikantem „oficiálně potvrzeným“: v letech 1964–68 studoval hru na housle na Pražské konzervatoři. Ve svých prvních kapelách ale hrál na baskytaru a láska k jejímu zvuku a k basovým figurám mu zůstala. „Na úrovni dnešních basistů bych na ni hrát nemohl. Ale v hlavě mě pořád láká. Baví mě vymýšlet basové figury,“ říká.

Na housle hrál až v kapele Reciprocity – a od ní byl jen krok do jeho prvního slavného angažmá. Roli hybatele tehdy sehrál houslistův dobřichovický

soused a producent Vladimíra Mišíka Hynek Žalčík: „Se svojí kapelou Reciprocity jsem hrál v Dobřichovicích a Hynek tam vládu pozval – aby se podíval na toho houslistu, že by se mu mohl hodit. Takže mě mu vlastně dohodil. No a Mišík na ten koncert opravdu přišel, slovo dalo slovo, dali jsme si pivo, a myslím, že někdy na podzim 1974 jsme začali zkoušet. Ještě dávno se to nejmenovalo ETC..., to si Mišík vymyslel až potom. Hráť koncerty jsme začali na jaře 1975.“

A TAK JSEM ŠEL

Tím začala slavná éra, kdy se díky hudebním novinářům vžila pro Jana Hrubého přezdívka „český rockový Paganini“. Na Mišíkových deskách a koncertech odehrál řadu klíčových partů, je autorem mnoha slavných aranžmá i skladeb. První etapa doby, kdy byl – při vší účtě ke všem těm skvělým hráčům, kteří kapelou prošli – hlavní instrumentální hvězdou Mišíkova ETC..., skončila osudným rokem 1982, kdy Vladimír Mišík dostal zákaz vystupování i nahrávání. Prý „až do úplného zapomení“, řekl mu tehdy úředník totalitního státu.

Mišíkova kapela se octla v překerní situaci a Jan Hrubý, který v ní zastával funkci kapelníka, dvojnásob. „Když Mišíka odevšad vykopli a všechno mu zakázali, měla agentura na Středočeském kraji, pod kterou jsme hráli, hrozný zájem na tom, aby ETC... jako kapela pokračovali dál. Snažili se nás udržet za každou cenu. Ale já jsem říkal, že to není možné, protože ETC... je prostě Mišíkova značka. A šel jsem na agenturu a ETC... jsem prostě rozpustil. Pak za mnou přišel Luboš Andršt, pozval mě do Blues Bandu, ve kterém jsem vydržel jen chvíli, a pak se ozval Michal Prokop – pojď mi postavit nový Framus... A tak jsem šel.“

* * *

Jednu veleslavnou etapu vystřídala druhá. Michal Prokop, který se po letech v první polovině 80. let vrátil na rockovou scénu, dával dohromady silný tým spolupracovníků. Byli mezi nimi producent Ladislav Kantor, skladatel

Petr Skoumal, textař Pavel Šrut... a Jan Hrubý jako skladatel, houslista a kapelník obnoveného Framusu Five (tehdy psáno číslovkou jako Framus 5). Celá tato sestava se prezentovala v roce 1984 dodnes bezesporu nejslavnějším Prokopovým albem Kolej Yesterday,

První etapa doby, kdy byl – při vší účtě ke všem těm skvělým hráčům, kteří kapelou prošli – hlavní instrumentální hvězdou Mišíkova ETC..., skončila osudným rokem 1982, kdy Vladimír Mišík dostal zákaz vystupování i nahrávání.

kteř svým způsobem, přes samozřejmě zcela jiný způsob zpěvu, navázalo na mišíkovské dospělé rockové písničkářství. „Klubový přestup“ v té době Janu Hrubému leckdo zazlívá, ale střízlivě vzato na něm není nic nepochopitelného: „Nám všem samozřejmě bylo

→

Foto: Ivan Prokop

Vládi líto, ale přece jsme nemohli sedět na zadku, my jsme ten zákaz neměli. Všichni jsme měli děti, já dvě, tak se holt vzalo lano. Člověk prostě musel někde hrát.“

Ostatně v průběhu roku 1985 začal Mišíkův zákaz polevovat, dovoleny měl nejprve poloimprovizované „malé party“, jejichž členem skoro vždy Jan Hrubý byl, a po možnosti obnovení ETC... se okamžitě a bez rozmýšlení do kapely vrátil. „Prokop to pochopil, dokonce o tom někde píše, že tuhle vazbu chápe. Takže jsme se s Michalem nijak nerozešli, já jsem pak u něj porůznu jako host hrál i dál.“ Ostatně v roce 1987 začalo fungovat akustické trio Prokop–Hrubý–Andršt, které na koncertních pódiiích můžeme vidat dodnes.

ŽIJÍCÍ KLASIK

I další průběh kariéry Jana Hrubého, vlastně už v roli jakéhosi „žijícího klasika“, je lemován Mišíkovým a Prokopovým jménem: návraty a odchody, jednu dobu dokonce paralelní fungování v ETC... i Framusu Five. Aktuální členství jen ve druhé jmenované skupině je prozatímní tečkou této dvojdomosti.

To ale zdaleka není kompletní výčet Hrubého aktivit. Kromě toho, že má za sebou úctyhodné množství studiových nahrávek i koncertování s mnoha dalšími významnými kolegy (Vladimír Merta, Dagmar Andrtová-Voňková, Jazz Q, Marsyas, C&K Vocal, Jan Spálený, Zuzana Homolová, Hana Hegeřová), se od 90. let věnuje také sólové dráze v čele vlastní kapely Kukulín, zaměřené na Hrubého dávnou lásku,

keltský rock. První tři alba Cesta na severozápad, Arthur's Stone a Burning Rose, dnes již dávno rozebraná, nyní k Hrubého sedmdesátinám vycházejí péčí nakladatelství Galén v reedici.

Velmi specifická a na první poslech rozeznatelná hra Jana Hrubého je průnikem rockové i jazzové zkušenosti a lásky ke keltským hudebním základům, ale i k české tradici (jež má s tou keltskou ostatně mnoho společného). Sám oslavenec k tomu říká: „České lidové písničky hraju vlastně pořád, akorát je cpu do bigbitu. A co jsem se jich nahrál po hospodách! Kolikrát jsem v hospodě slyšel: ‚Máš housle? Tak hraj, nebo ti je rozšlapem!‘ Když jsme v devětašedesátém v hospodě koukali na hokej, kde jsme vyhráli nad Rusákama, hrál jsem dokonce hymnu...“ ☒

Utěšené jazzové klubání

V minulosti jsme si zvykli slýchat spíše stížnosti jazzových hudebníků na téma „kromě pár míst není kde hrát“. Potažmo negativní srovnávání jazzových klubů zdejších s těmi západněji a severněji položenými. Současný „chór“ jazzmanů zní většinou optimističtěji.

PŘIPRAVIL: TOMÁŠ S. POLÍVKA

O názor, jak se změnila možnosti vystupování v jazzových klubech v ČR za posledních přibližně deset let, jsme požádali generačně různorodou „sestavu“. Šlo vesměs o hudebníky s bohatými zkušenostmi s vystupováním v zahraničí, mající tudíž možnost porovnávat. Nejde o žádný statisticky průkazný výzkum veřejného jazzového mínění, na ten nemáme ambice ani prostor. Ale skica k dalšímu domalování obrázku vytane.

„Zrovna jsem v Austrálii, připravuji koncert,“ zastihli jsme pana EMILA VIKLICKÉHO u protinožců, odkud nám vzkázal: „V pětimilionovém Sydney jsou jen dva jazzové kluby a spousta vynikajících muzikantů. Možností hrát je tu mnohem méně než u nás. Nevím,

jestli existuje jiná země, kde mají mladí jazzoví muzikanti větší šanci hrát než v ČR.“

POZITIVNÍ VÝVOJ

Stejně optimisticky vnímá situaci téměř o dvě generace mladší, ovšem už velmi zkušený kytarista LIBOR ŠMOLDAS: „Vidím pozitivní vývoj, hlavně v Praze. Každý klub je samozřejmě jiný, ale nikde jinde na světě nenajdete takovou koncentraci jazzových klubů na počet obyvatel. Většina z nich snese srovnání s kluby v Evropě, Americe a Austrálii, které znám.“

Nejde jen o Prahu. „Mám-li mluvit za Brno, stav oproti roku 2008 je výrazně lepší. Kromě tradičních klubů, které fungují dlouho, se rozvinul MUSIC

LAB, kde je od vzniku jazzové katedry na JAMU v roce 2010 centrální místo setkávání jazzové komunity. Dalším přírůstkem je klub PONAVALA a nesmím zapomenout na EBISU. Rozvoji klubové scény pomáhá entuziasmus pořadatelů a hudebníků, brzdí ji byrokracie a problémy s hlukem,“ říká VILÉM SPILKA, kytarista, pedagog a také dramaturg JazzFestBrno.

Jedna věc je množství míst k vystupování, jiná věc ekonomika: „Klubů je mnoho, zejména v atraktivních historických centrech velkých měst. Ale viděno ze strany provozovatelů, je těžké slušně zaplatit muzikanty, hospodařit bez pomoci zvenčí a přitom udržet vstupné na přijatelné úrovni,“ připomíná MARTIN KRATOCHVÍL.

Foto: Wikimedia

„Počet klubů, kde se pravidelně hraje, stoupá. Snad jen ty honoráře jsou už patnáct let plus minus stejné,“ posteskl si, ovšem pořád s úsměvem, skladatel a pianista MAREK NOVOTNÝ.

KLUBY VERSUS PASTI NA TURISTY

Určitým schématem „přežívání“ logiky hlavně pražských jazzových klubů bývala a zůstává orientace na návštěvníky z řad turistů. „Myslím, že tohle se postupně mění. S příchodem JAZZ DOCKU objevili jazzový klub i místní diváci. Navíc se zlepšující se ekonomikou už není rozdíl cen tak propastný, jako býval. Víc a víc lidí hledá kvalitní kulturu a odmítá hlavní komerční proud,“ soudí LIBOR ŠMOLDAS.

MARTIN KRATOCHVÍL připomíná, že lákání turistů nemusí být a priori negativní. „Kluby pro turisty mohou mít i vstup zdarma a získávat prostředky na provoz z jídla, pití a dobrovolným příspěvkem. Myslím, že takhle funguje třeba JAZZ REPUBLIC.“

Jiný pohled na věc nabídl MIROSLAV HLOUCAL: „Jedním z klubů, ve

Foto: Wikimedia

kterých hrají nerad nebo hrát nechci, je pražská REDUTA. Kdysi slavný klub, který byl zaměřen na vznikající českou

Foto: Wikimedia

jazzovou scénou. Bohužel postupem času se z něj stala pastička na turisty. Vstupné je nepřiměřeně vysoké, pro české publikum podle mě nesmyslné. Samozřejmě se to neodrazí na honorářích, které jsou opravdu nízké.“

„Mně osobně se velmi dobře hraje v REDUTĚ, i když je to tam v poslední době více tradiční a turistické,“ soudí naopak MAREK NOVOTNÝ.

Smířlivě vnímá věc trumpetistka, skladatelka a kapelnice big bandu Concept Art Orchestra ŠTĚPÁNKA BALCAROVÁ: „Z hlediska akustiky se mi hraje dobře i v klubech, které mají nálepku ‚turistické‘, jako je U MALÉHO GLENA, AGHARTA nebo REDUTA. A mnohdy je v těchto klubech odezva od zahraničních hostů srdečnější než od Čechů!“

OSOBNÍ PRIORITY

Všichni dotázaní se shodli, že mezi domácími scénami hraje dnes prim pražský JAZZ DOCK: „Je vysloveně dobře vedený. Dvě show za večer, dobrá dramaturgie i publicita, navíc dobré jídlo za rozumné ceny,“ vyzdvihuje jazzový přístav na Vltavě MARTIN KRATOCHVÍL.

Pražské scény má zmapované MIROSLAV HLOUCAL: „Podle mě jsou tu dva kluby, kde se muzikanti cítí opravdu dobře. Zaprvé JAZZ DOCK, kde je skvěle vybavená stage a také výborná celková atmosféra. Je srovnatelný s největšími kluby po celém světě. Publikum sem chodí většinou domácí a ví, na co ten večer jde. A zadruhé příjemný malý klub U MALÉHO GLENA (kterému muzikanti láskyplně

předzívají Office, protože se tam scházejí jako v příjemném „kanclu“; pozn. aut.). Dobře asi funguje AGHARTA. Na můj vkus je tento klub zbytečně uzavřený pár kombinací v podstatě jedné kapely. I když se tam postupně začínají objevovat i zajímaví mladí muzikanti. Velký potenciál měl zrekonstruovaný klub U STARÉ PANÍ. Bohužel opět sklouzl k tomu, že si tam někteří muzikanti musí vodit svoje publikum a dohadovat se o peníze. Klubu podle mě chybí dobrý management, jaký má JAZZ DOCK, kde se celý tým snaží, aby se muzikanti i posluchači cítili skvěle.“

„Absolutně nej je JAZZ DOCK, to je jasné,“ souhlasí MAREK NOVOTNÝ. „Moc dobře se mi hraje v brněnské STARÉ PEKÁRNĚ. Negativní zkušenost

mám akorát z klubu U BÍLÝHO ČERNOCHA v České Lípě.“

„Cítím se dobře v JAZZ DOCKU,“ přidává se ŠTĚPÁNKA BALCAROVÁ. „Komunikace s pořadatelem je výborná, podmínky v Praze nejlepší, a navíc vím, že se ke mně bude i personál chovat slušně. Mimo Prahu moc ráda jezdím do broumovského ART CAFÉ nebo do REDUTY v Uherském Hradišti. Je tam plno milých a zasvěcených posluchačů a organizace také výborná. A vždy dostanu po koncertě květinu.“ (smích)

Zde je volba VILÉMA SPILKY: „V Praze JAZZ DOCK, v Brně ALTERNA, STARÁ PEKÁRNA, EBISU, PONAVALA. Mimo Brno se nám naposledy skvěle hrálo v Rožnově pod Radhoštěm.“

SPOJENÉ JAZZOVÉ NÁDOBY

Co člověk, to názor, ale pozitivní dojem převládá, byť bychom určitě našli i hlasy kritičtější. Co vlastně způsobilo kladnou změnu v možnostech jazzového klubového hraní? Neobstojí zjednodušená teorie „dříve se leccos dělalo špatně, teď se provozovatelé něco naučili“, byť tři dekády rostoucích kontaktů se zahraničím sehrály ohromnou roli. Stejně jako ve většině lidských činností tu platí zákon spojených nádob.

Například mladá muzikantská generace nultých let, znuděná přímočarou komerční tvorbou, vpadla na scénu s takovým entuziasmem, invencí a energií, až přesvědčila část mladého publika, že jazz je zábava a dobrodružství. A že nejlépe si ono dobrodružství užije naživo. Zájem publika logicky povzbudil provozovatele a pořadatele. Další spojené nádoby? Rozvíjející se jazzové školství, zároveň inspirující i zpětně inspirované zájmem o žánr. Nebo rostoucí produkce jazzových vydavatelství. Dokud se bude synergicky násobit muzikantská přesvědčivost, vnímavost publika a vstřícný přístup pořadatelů, bude v jazzovém kraji – přiměřeně reálným očekáváním – dobře. ☒

Jan Zástěra

Liturgická hudba a státní ceremoniály mají společnou přesnost, disciplínu a řád

Ocenění pro nejúspěšnějšího skladatele vážné hudby roku převzal na 13. Výročních cenách OSA Mgr. plk. Jan Zástěra. Uspěl i se svým oratoriem Korunovace českých králů, které se stalo vážnou skladbou roku. V současnosti Jan Zástěra působí nejen jako skladatel, ale především jako jeden ze tří dirigentů Hudby Hradní stráže a Policie ČR.

PŘIPRAVILA: MARCELA TITZLOVÁ

Hudební těleso, ve kterém působíte, není zcela typickým orchestrem. Jaké má kromě oficiálních reprezentačních vystoupení další aktivity?

Hlavní služba našeho orchestru je samozřejmě protokolární a probíhá při oficiálních událostech, jako jsou státní návštěvy, představování nových diplomatů nebo oslavy státních svátků a významných výročí. Dále máme i bohatou koncertní činnost, a to napříč všemi žánry. Hrajeme třeba na proměnlivých koncertech a plesech, ale také na Pražském jaru, máme v repertoáru klasiku, ale i jazz, Beatles nebo třeba Abbu. Když jsem před deseti lety přišel k tomuto hudebnímu tělesu, byl můj záběr relativně úzký, zaměřený především na chrámovou hudbu. Ovšem za tu dobu se mi neskutečně rozšířily obzory, je to velmi pestrá práce. Nehrozí při ní rutina, každý týden s sebou nosí nová zadání podle toho, co se právě odehrává na Hradě nebo co vyžaduje spolupráce s dalšími resorty.

Kdo sestavuje program orchestru?

Tým tří dirigentů je doplněný o organizační zázemí, kde se schází všechny požadavky na naše vystoupení a podle priorit se je snažíme skloubit dohromady. Orchester má celkem asi sedmdesát členů a další zpěváci nebo specializovaní muzikanti hostují, když je potřeba. Často se i rozdělujeme na menší tělesa, která koncertují samostatně.

Základem vaší práce je tedy dirigování?

Ano, spolu s aranžováním nových skladeb, které mají při oficiálních příležitostech i při našich koncertech zaznít, a ještě je nemáme v repertoáru.

Zbývá vám dost času na skladatelskou činnost?

Já se snažím si na psaní vždycky nějaký čas najít, navíc se věnuji také badatelské činnosti v oblasti historie naší duchovní hudby. Spolupracuji se souborem Collegium hortense a angažuji se také v Trautzlově umělecké společnosti. Obě tato tělesa se věnují především rozvoji hudebních tradic na severu Čech, kam směřuje moje hlavní činnost, ať už osvětová, organizátorská či autorská.

Pocházíte ze severních Čech?

Ano, narodil jsem se v Oseku, kde jsem také v místním klášteře začínal hrát na varhany. Dnes žiji v Teplicích, odkud denně dojždím do Prahy. V našem regionu dříve působilo mnoho vynikajících skladatelů, kteří jsou dnes zapomenutí. Snažíme se jejich dílo oživit, představit posluchačům a také na jejich práci navazovat. Proto se jako autor rád věnuji také místním námětům, pokud nemám zadání odjinud.

Píšete tedy do jisté míry na objednávku?

Ne vždy, ale často to tak vychází. Hudební program

Foto: archiv Jana Zástěry

Foto: archiv Jana Zástěry

hradních ceremoniálů bývá sice standardní, ale je třeba ho čas od času něčím doplnit. Například když se v katedrále sv. Víta konala při výročí Karla IV. slavnostní bohoslužba za vlast, byla to výjimečná událost za účasti potomků rodu Lucemburků a řady dalších osobností. Protokolář mě proto požádal, abych k několika momentům bohoslužby dopsal hudbu, třeba když se přinášela koruna ze svatováclavské kaple do presbytáře nebo pro jednotlivé příchody státníků. Byl to jeden z impulzů, které jsem využil potom v létě, kdy jsem napsal celé oratorium

Korunovace českých králů. Některé části intrád jsem tam zapracoval, hodně na mne zapůsobil ten přesah z minulosti do současnosti. Karel IV. přepracoval český korunovační řád, sám byl prvním panovníkem, který byl podle něj korunován, a na stejném místě mu pak po mnoha generacích byl složen hold. Tu kontinuitu dějin jsem se do Korunovace, která poprvé zazněla na koncertě věnovaném výročí Karla IV. na podzim téhož roku, snažil vložit.

Vaší novou nahrávkou je cyklus kantát o českých patronech

a světcích České nebe, který jste složil na libreto Marie Dolistové. Jakou odezvu má tato skladba?

Odezva je velmi bezprostřední. Odpovídá tomu, že zatímco třeba Korunovace byla relativně strnulá, rozjímavá skladba, která tudíž nemusí zaujmout každého posluchače, v tomto případě jde o podstatně živější záležitost. Je postavená na životních příbězích našich patronů, jako jsou svatý Václav, Vojtěch nebo Anežka Česká či Zdislava z Lemberka. Tento cyklus má podle mého názoru větší šanci křísnout o zájem posluchače i díky tomu, že tak jako se liší osobnosti, kterým jsou kantáty věnovány, tak se střídají i dramatické a lyrické pasáže, velmi dobře se mi psalo i na poetické, inspirativní texty. A je to i aktuální téma; vzhledem k tomu, že se blíží významné výročí svatořečení Anežky České, uvažujeme příští rok o malém koncertním turné a také možnosti zahraničního vystoupení.

Ostatně jde duchovní hudba a vojenská služba dohromady?

Duchovní hudbu píšu především pro soubory, se kterými spolupracuji na severu, ale i pro Hudbu Hradní stráže. Tento obor jsem vystudoval a snažím se jeho náboj vnášet i do svojí současné profese. Možná to zní překvapivě, ale chrámová hudba má s pravidly a životním stylem vojenské služby velmi mnoho společného. Při liturgii jde stejně jako při oficiálních státních nebo vojenských ceremoniálech o naprostou přesnost, disciplínu a řád.

Je nejčastěji hranou skladbou pro vás naše národní hymna?

To přesně neodhadnu, nehraje se zdaleka vždy, ale je to možné. Při její interpretaci se ovšem zásadně držíme oficiálních verzí, nevymýšlíme žádné novinky nebo úpravy. Je totiž všeobecně známo a ověřeno, že se nemusejí vyplatit. Hymna je vůbec choulostivý žánr, mám s tím i osobní zkušenost.

To narážíte na hymnu české policie, kterou jste napsal před čtyřmi lety? Tehdy způsobila dost velký poprask

Foto: archiv Jana Zástěry

na internetu a sami policisté se od ní tehdy distancovali.

Ano, bylo to tak. Ale musím říct, že jako autor tuhle zkušenost beru sportovně. Přesvědčil jsem se, že nutit někomu nějaký symbol s tím, že by se s ním měl obratem identifikovat, prostě není možné. A policejní hymna byla taková nešťastná volba už svým typem — pochodová píseň s přímočaře optimistickým výrazem, to opravdu může v leckom vzbudit silné reminiscence na budovatelská padesátá léta. Tehdy mě tahle souvislost ani nenapadla, asi i kvůli mému věku, ale ve výsledku se tvrdě diskutovalo v podstatě jenom o tomhle. Nakonec jsem z toho vyšel spíš pobavený, líto mi bylo jen babičky, která brala články v Blesku, které o mně vycházely, vážně.

K hymnám tedy nemáte nijak vřelý vztah?

Naopak, mám je rád! Jen kdybych se ještě někdy měl do nějaké takové práce autorsky pouštět, tak to bude s maximální obezřetností. Zatím mi občas stačí starosti s těmi státními hymnami, které musím připravit třeba ke slavnostnímu uvedení státní delegace z nějaké vzdálené exotické země. K dispozici je třeba jen nekvalitní nahrávka z YouTube, navíc provedená domorodými kmenovými nástroji, které ani neznáme. Zaranžovat ji pro orchestr evropského typu, tak aby následující týden důstojně zazněla při oficiální audienci, je někdy oříšek. Ale už jsem naopak slyšel i nahrávky naší hymny, jak ji cítí na opačné straně zeměkoule, a umím si představit, kolik

jim její provedení dalo práce, zatímco na nás to celé působí poněkud úsměvně. Ale nemusí to být jen jinou hudební kulturou. Při striktně předepsaném protokolu je zapotřebí nějakou skladbu zahrát třeba na druhém hradním nádvoří za jakéhokoli počasí, třeba i v deseti stupních pod nulou a po hodinovém čekání v mraze. To pak je jasné, že z orchestru nemůže vylézt totéž jako v pohodlí vytopené, akusticky dokonalé koncertní síně. V tomto směru je třeba od každého jednotlivého hudebníka zvláštní nasazení a je obdivuhodné, jak se s takovými bojovými podmínkami kolegové dovedou poprat. ☒

Výlety do zahraničí jsou fajn, Čechomor je jako cestovka

Čechomor si loni připomněl třicet let na scéně, ale nápadů a energie má na rozdávání. V rychlém sledu vydal desku Nadechnutí s výraznými dechovými aranžmá i Nadechnutí jinak, kde písně předělali bývalý bubeník kapely Roman Lomtadze nebo beatboxer En.dru. „Dostali tracky bez rytmiky, bez dechů, někdy i bez basy a řekli jsme jim, ať si s formou a instrumentací dělají, co chtějí,“ líčí houslista Čechomoru Karel Holas (zastupován od 1992, v databázi má registrováno 226 hudebních děl).

PŘIPRAVIL: VÁCLAV HNÁTEK (MF Dnes)

Deska Nadechnutí jinak vyšla jako „limitka“. Co to znamená?

Chtěli jsme fanouškům udělat radost. Zajeli jsme s Frantou do lisovny, a než zabalili prvních tři sta kusů, vlastnoručně jsme je všechny na místě podepsali. Těch prvních tři sta kusů je i očíslovaných. Zbytek je normální edice, ale tohle nás těší.

Čechomor hraje upravené lidovky, ale máte i vlastní skladby. Jak se rozhodujete, co na desku zařadíte?

Nikdy jsme neplánovali, kolik budeme mít na desce vlastních písní, kolik lidovek. Výběr je vždycky široký. Na album Nadechnutí jsme nakonec vybírali asi ze čtyřiceti písní a předchozí desky na tom nebyly jinak. Doslechl jsem se, že třeba Bowie prý na poslední desku vybíral z devadesáti skladeb. Člověk ve své tvorbě často najde hudebně

i textově téma, které už někdy řekl, a důležité je se pokud možno neopakovat. Na tom nám hodně záleží.

Vzpomínám si, že jsem lehce registroval existenci kapely jménem Českomoravská hudební společnost, ale přišlo mi, že jí není třeba věnovat moc pozornosti. Jak vás vlastně napadla geniální a úderná zkratka Čechomor, se kterou jste se proslavili?

Čechomor nám říkali fanoušci snad od založení skupiny, ale trvalo hodně dlouho, než jsme název oficiálně zkrátili. Kdybychom hráli jen u stánku s pivem, tak je asi jedno, jak se jmenujeme. Ale my jsme měli větší ambice. Úvaha uzrála až v roce 1999, když jsme naši třetí desku nazvali právě Čechomor. To už jsme vystupovali po klubech, jeli jsme jako předkapela na turné Lucie Větší než malé množství lásky, kde nás vidělo nějakých sto tisíc lidí. Zároveň jsme si z toho původního názvu dělali legraci. Franta vždycky říkal: Jak dlouhý a krásný název budeš mít, tak dlouho budeš krásně žít.

Foto: Michaela Hermína

Překvapilo mě, když jsem nedávno zjistil, že hraje na pětistrunné housle. To vážně existuje?

Nechal jsem si je postavit. Vycházejí ze starého nástroje jménem kvinton. V podstatě je to viola a housle dohromady, přidaná je struna c, která je violová. Inspiroval mě k tomu francouzský houslista Jean-Luc Ponty. Vždycky když jsem ho poslouchal na nahrávce, divil jsem se, jak může hrát tak hluboko. To bylo ještě před internetem, čili zjistit, jak to dělá, byla docela detektivní práce. Nakonec jsem objevil fotky a zjistil jsem, že má pět strun. Svoje první pětistrunné housle jsem měl až v roce 1993, kdy jsem si nechal přidat strunu a rozšířit hmatník.

Pak mi je někdo ukradl, ale našly se, protože byly neprodejné. Teď mám dvoje vyrobené na zakázku.

Bylo komplikované se na ně přeučit?

Poprvé jsem si je vzal na turné do Francie, tehdy ještě s Českým srdcem. Na nějakém asi pátém koncertě si říkám: Kdo tam místo G hraje C? Koukám, kytarista drží G dur, basista drží G dur... a byl jsem to já! Hrál jsem automaticky o kvintu níž, aniž bych si to v tu chvíli uvědomil.

Loni na podzim jste znovu živě s orchestrem odehráli svoje slavné Proměny. Jaké to bylo?

Bylo to úžasné. Zahráli jsme v Ostravě, Brně a Praze velké koncerty, v Praze jsme museli ještě jeden přidat. Oslovili jsme opět orchestr Collegium českých filharmoniků, se kterým jsme Proměny v roce 2001 nahrávali. A v Praze jsme je zahráli opět v Rudolfinu, kde část alba s Collegiem a Jazem Colemanem zazněla poprvé živě 16. ledna 2001. I letos jsme Jaze zvali, ale bohužel měl domluvené evropské turné s Killing Joke. V ten samý den, kdy jsme hráli v Rudolfinu, měl dokonce koncert v pražském Roxy, takže jsem ho po koncertě aspoň zaskočil pozdravit. Bylo to moc milé, ale krátké setkání, v Praze se nezdrželi a hned po koncertě pokračovali do Bratislavy.

→

Foto: Michaela Hermína

Čechomor docela hodně hrál a hraje v zahraničí. Kromě evropských zemí a Ameriky jste byli v Rusku, Číně, Mongolsku a Austrálii...

... i na Novém Zélandu!

Přítom mám pocit, že to není nějaký setrvalý úspěch v zahraničí, ale spíš jednorázové akce. Nebo se pletu?

Ano, jsou to většinou jednorázové akce. Ale kamkoliv přijedeme a zahrájeme, publikum si pokaždé okamžitě získáme a někdy z toho vzniknou i další pozvání. Na všech zahraničních koncertech zpíváme česky, i když pokus o anglickou verzi písničky byl – zrovna na *Proměnách*. Ale to jsme nechali zazpívat Jaze Colemana. A na albu *Místečko* nám naši píseň *Rain it is falling* nazpívala Suzanne Vega.

Jaké to bylo třeba v Číně, úplně cizí kultuře?

Tam jsme měli docela silný zážitek. Velké parkoviště, za námi nádherný buddhistický chrám, po levé a pravé straně se po kopcích táhla Čínská zeď. Zapadalo slunce, zeď se začala rozsvěcovat, v tu chvíli to bylo nejmagičtější místo, na jakém jsme kdy hráli. A když jsme odstartovali písničku *Hruška*, všiml jsem si, že Číňané zpívají s námi! Úplně se mi zastavilo srdce.

Po koncertě jsme se dozvěděli, že tam bylo asi sto studentů slavistiky z Pekingu, kteří studovali češtinu a na našich písničkách si ji zdokonalovali.

Nicméně několikrát jsem slyšel názor, že kdo jiný by už měl uspět v zahraničí než Čechomor, který dělá svěbytnou hudbu spjatou s naší zemí. Že to je stejné, jako když svět hltá třeba balkánskou dechovku. Proč se to nepovedlo?

Samozřejmě jsme to zkoušeli, ale ve

světovém showbyznysu je to trochu náročnější. Skoro deset let jsem jezdil po Evropě na různé workshopy world music. A když jsme v roce 2005 natočili desku *Co sa stalo nové*, kterou nám produkoval jeden z největších producentů world music Ben Mandelson, dostalo se mi odpovědi, že je to super, ale měli bychom takové album udělat ještě jedno, abychom to potvrdili.

Překvapilo vás to?

No, říkal jsem si, že je mi pětadvacet, máme toho hodně za sebou, co mám ještě potvrzovat? Buď se jim to líbí, nebo ne. Časem jsem na workshopy přestal jezdit. Ale byla to výborná zkušenost. Deska se dostala do všech evropských rádií do programu Europe Charts, kde si vedla docela dlouho dobře. Tři měsíce jsme byli v první dvacíctce.

No, říkal jsem si, že je mi pětačtyřicet, máme toho hodně za sebou, co mám ještě potvrzovat?

Ale průlom v cizině se nekonal.

Nekonal, ale byli jsme tomu blízko. Nejblíží to bylo asi s Jazem. *Proměny* nám vyšly v Japonsku u EmArcy Classic, asi pět let byly například v hudebním menu na palubách letadel japonských aerolinek. Ale vždycky jsem byl a jsem maximálně spokojený s tím, co máme doma. Do zahraničí vyrážíme hrát pravidelně několikrát do roka, Martina Pártlová to dokonce v žertu nazývá #cestovníkancelarcechomor.

Později jste ještě udělali desku s kytaristou a producentem Gerrym Leonardem.

Ale tam jsme si už nekladli za cíl uspět v zahraničí. Chtěli jsme jen s Frantou udělat album s někým, kdo má odstup. Gerryho jsme poznali na společném turné se Suzanne Vega. Dlouhá léta byl kapelníkem skupiny Davida Bowieho a spolupracoval se všemi možnými světovými hvězdami. Když jsme se dali dohromady, zrovna točili v Americe nějakou píseň pro Rogera Waterse a byl u toho i Tony Levin. Seděli na kafi, povídali si a Gerry Tonymu vyprávěl, že ho oslovili kluci z Česka a že chtějí udělat desku a bylo by dobré, kdyby na ni taky něco zahrál. Levin řekl, že jo a že nám něco nahraje... Tihle lidé si o vás povídají na druhém konci světa a potom přijde SMS, že vás zdraví a těší se na spolupráci! Není to skvělé?

Foto: Michaela Hermína

Takže je to ještě navíc zážitek!

V zahraničních studiích jsem se cítil jako v ráji – mají velké zkušenosti a nic není problém. A přitom vám na desku zahraje Gerry Leonard na kytaru, bubeník od Joea Jacksona Doug Yowell nebo Tony Levin, který je dvorním basistou Petera Gabriela, a zazpívá vám Suzanne Vega. Pak nahrávku

míchá člověk z první desítky světových zvukařů, Kevin Killen. V jedné písni jsem nahrál čtvrté housle, a když to Kevin míchá, tak mu říkám, ať klidně ty čtvrté housle zamutuje, že je to jen doplněk. Vyhodil mě ze studia se slovy: Tys to nahrál a moje práce je tam tu hudbu dostat. Když to nezvládnou, tak tady nemám co dělat. ☒

Folkrocková skupina AG Flek — stálice na domácí hudební scéně

Jejich albová produkce obsahuje původní tvorbu se zajímavými poetickými texty, významným prvkem jejich prezentace je zpěvačka Blanka Táborská a opěrnými pilíři jsou Ivo Viktorin (zastupován od 1987, v databázi má registrováno 70 hudebních děl) a Karel Markytán. Nejsou ovlivněni skupinami Steeleye Span ani Fairport Convention, ale zachovávají si velkou míru vlastní umělecké nezávislosti.

PŘIPRAVIL: PETR GRATIAS

Folková hudba našla v minulých desetiletích na Moravě hodně silné zázemí, což potvrzuje řada skupin, z nichž některé se nebránily postupné elektrifikaci a jejich akustický sound se posléze proměnil v elektrifikovaný folk rock. Mezi ty nejvýznamnější bezesporu patří skupina AG Flek, která vznikla před jedenačtyřiceti lety v tehdejší Gottwaldově (nyní Zlín). Tvořili ji tehdy Ivo Viktorin (kytara, klávesové nástroje, zpěv), Karel Markytán (kytara, fukací harmonika), Josef Šobáň (baskytara) a Blanka Táborská (sólový zpěv). První větší úspěchy se dostavily díky jejich účasti na Portě a vítězství v autorské soutěži s písní Meditace z dílny Viktorin/Markytán v roce 1978. Kapela vydala řadu alb a během své existence získala úspěch nejenom na Moravě, ale i v Čechách. Muzikantská základna vypsela ve zdatné instrumentalisty a nutno dodat, že velkou devízou kapely

se stala zpěvačka Blanka Táborská, jejíž hlas se stal pro AG Flek stejně významným jako hlas Zuzany Michnové pro pražské Marsyas nebo Zuzany Navarové pro původně královéhradecký Nerez. Kapela procházela personálními proměnami a rozšiřovala svou členskou základnu. Ještě nedávná sestava skupiny AG Flek byla tvořena členy: Ivo Viktorin (kytara, klávesové nástroje, zpěv), Karel Markytán (kytara, fukací harmonika), Blanka Táborská (sólový zpěv), Josef Šobáň (baskytara, zpěv), Michael Vašíček (elektrické a akustické kytary), David Velčovský (bicí nástroje). V současnosti však došlo k dalším změnám, kvůli pracovnímu vytížení některých členů kapely skupina aktuálně působí s těmito hráči: Ivo Viktorin (kytara, klávesové nástroje, zpěv), Karel Markytán (kytara, fukací harmonika), Blanka Táborská (sólový zpěv), Josef Šobáň (baskytara, zpěv), Petr Hoffmann

Blanka Táborská

Ivo Viktorin

Josef Šobán

Karel Markytán

Foto: archiv AG Fleku a Jiří Zerzář

Petr Hoffmann

Petr Ptáček

(elektrické a akustické kytary), Petr Ptáček (bicí nástroje). Na jaře skupina vydala nové album Pod nohama zem a při té příležitosti v březnu absolvovala sérii křtů.

Pamatuji si, že se jako jasní čelní představitelé folkrockové scény uváděli Marsyas, Nerez a AG Flek. Je mi jasné, že mezi jmenovanými jsou dost výrazné rozdíly a odstíny. Marsyas se hlásili k sanfranciským písničkářům woodstockovské generace, Nerez kloubili latinu s jazzem... Z jakých zdrojů vycházel AG Flek a zůstal těmto zdrojům věrný dodnes?

IVO VIKTORIN Je určitý druh hudby, a nemá to nic společného s žánrem, který ve mně jítí pozitivní emoce, vzbuzuje obrazy, plní mi duši. Na počátku bylo naše nástrojové obsazení velmi

omezené, jen dvě kytary a hlasy. A tak přestože jsem byl v teenagerovském věku zasažen kapelami Led Zeppelin, Yes, Pink Floyd atd., pak při hledání cesty, jak v sobě vzbuzovat to okouzlení z tvorby s těmi prostředky, které jsme měli, to byli nejprve Peter, Paul And Mary, Simon & Garfunkel, pak Jim Croce, Gordon Lightfoot a Joni Mitchell. To byl ten počátek učení. Později přišli Supertramp a Fleetwood Mac. No a ještě později Kate Bush a Peter Gabriel.

Nikdy jsem nechtěl nikoho z nich napodobovat, ale každý z nich mi pomohl najít další kousek sebe.

Po čtyřiceti letech existence kapela urazila kus cesty a na poli hudby nabyla značných zkušeností. Cítíte v sobě stále dostatek autorské potence a hudební energie, abyste dokázali udržet svou pozici i v dalších letech?

KAREL MARKYTÁN Za těch čtyřicet let byly mezi hraním jisté pauzy, ale i ty měly jako zkušenost něco do sebe, z mého pohledu. Špatné ovšem byly z důvodu částečné ztráty kontinuity se scénou. Samotné muzice, kolegům

Foto: Jíří Zerzáň

a spoluhráčům, kteří ji s AG Flekem během let spoluvytvářeli, a všemu, co díky muzice šlo kolem, tomu všemu bych rád vyjádřil velký vděk. A věřím, že to tak mají všichni, kdo jsou ve Fleku se mnou od začátku dodnes. Snad je ta zkušenost občas vidět.

Ohledně inspirace, já říkávám, „že to na mě ještě pořád chodí“. Zaplatpánbůh. Ivo, kromě toho, že je mistrem klenutých refrénů, má při vyjadřování dar obvykle přesného pojmenování věcí. Při hraní je dost důležitá energie, tu je třeba při deficitu

odkudsi vydolovat. Ale s muzikou – pokud budu mluvit za sebe – se zpravidla dostaví automaticky. A jelikož energie se jen tak neztrácí, měla by se nám nějakými cestami vrátit. Třeba udržením pozice. Ovšem všelijaké plánování je v našem zralém věku

úsměvně. Ale teď jsme tady a jsme v dobré formě.

Jako žena stojíte v řadách kapely od jejích začátků. Byla jste nejen významnou pěveckou oporou, ale i vizuálně krásným zjevem v mužském

světě kapely. Jaké jste měla v začátcích jako zpěvačka vzory a co posloucháte dnes? Změnil se za ta léta nějak zásadně váš vkus?

BLANKA TÁBORSKÁ Myslím si, že jsem spíš samorost a nevyhledávala jsem vzory. Ale asi ve 12 až 13 letech jsem objevila Edith Piaf, Martu Kubišovou a peruánskou zpěvačku Ymu Sumac. A byla jsem nadšená jejich silným projevem. To bylo období, kdy jsem je intenzivně poslouchala a něco se i naučila, hrála si s hlasem. Nejspíš taky proto, že jsem tyto desky našla doma. Pak jsem poznala kluky z AG Fleku a obzor se mi značně rozšířil o české, ale hlavně zahraniční kapely a zpěváky. Hodně mě naučili. A tak jsem se seznámila mezi jinými i se zpěvačkami Joni Mitchell nebo Kate Bush... Skvělé, ale moc jsem je nenaposlouchala. Kdysi jsme si na zkoušce pouštěli i Mercuryho a to mě úplně dostalo. Kdybych tehdy mohla a uměla to, nejraději bych zpívala jako on. Jednoznačně jsem Queen s jejich vokály prostě milovala. A to trvá dodnes. Dnes muziku cíleně neposlouchám, jaksi mi na to nezbyvá čas... Jednu dobu jsme ale chodili docela často ve Zlíně do Zelenáčovy šopy na různé naše i cizí kapely. A mockrát jsem odcházela naprosto nadšená. A tak vím, že je spousta nadaných, nadšených muzikantů, skvělých zpěváků a zpěvaček, kolikrát naprosto neznámých. Takže vzorem je dnes pro mě všechno, co se mě nějak dotkne. Výjimečně, hezky, silně... Konkrétní jména ale nemám.

Také vy zaujímáte v kapele od raných začátků neochvějně svůj muzikantský post. Nikdy vás nelákalo odejít z řad kapely a doplnit jinou folkrockovou skupinu? Kterého baskytarového hráče vy sám považujete v našem domácím prostředí za nejzásadnějšího?

JOSEF ŠOBÁŇ Upřímně říkám: nelákalo. Ona ta situace vlastně nastala sama, aniž bych se o to nějak přičinil. Personální kotmelce v kapele nakonec vyústily do situace, že jsem najednou hrál v kapele Vlasy Redla, a to trvalo více než dvacet let. Ale s Ivo Viktorinem se známe od našich patnácti let,

Vlastně dělat si tu muziku podle svých představ je tak trochu splněný sen. Jsem za to rád. Od roku 2006 hrajeme zase v té původní sestavě z mládí a já si velice vážím toho, že to pořád pokračuje. Hrát s nějakou jinou skupinou by byla asi jenom práce.

poslouchali jsme stejnou muziku a měli stejné muzikantské sny. Vlastně dělat si tu muziku podle svých představ je tak trochu splněný sen. Jsem za to rád. Od roku 2006 hrajeme zase v té původní sestavě z mládí a já si velice vážím toho, že to pořád pokračuje. Hrát s nějakou jinou skupinou by byla asi jenom práce. V našem domácím prostředí je skvělých basistů hodně, ale netroufám si nikoho jmenovat jako nejzásadnějšího. Mě, když jsem se jako mladý adept hry na baskytaru rozkoukával po naší tehdejší scéně, asi nejvíc ovlivnil Fedor Frešo. ☒

Vladimír Merta

Být symbolem nestačí, podléhají korozi

PŘIPRAVIL: ROMAN JIREŠ

Hudebník, filmař a všestranný autor Vladimír Merta, který 20. ledna oslavil 73. narozeniny, loni v rámci oslav 17. listopadu zahrál na náměstí v Opavě. Večer byl pak hostem akce Open Mic v Bruntále, kde si vedle účinkujících Šansoniky a Viktorky Hlaváčkové mohli zahrát i lidé z publika. „To je moc hezká myšlenka, já jsem přesně takhle začínal v Anglii, kde mě takhle nechali zahrát v Cambridgi,“ vzpomíná Merta. Umělec, který stále lyžuje, jezdí na kole a poslední dva roky hraje

golf, rozhodně nezahálí. Ještě před akcí na Moravě zahrál 11. listopadu v Paříži na výstavě fotografií Petra Blažka z Ústavu pro studium totalitních režimů, kterou uspořádalo místní České centrum. Také stihl vystoupit 15. listopadu na otevření výstavy Od ucha k uchu aneb Fenomén Šafrán, která se konala v Národní knihovně ČR a přiblížila české písničkáře od 60. let až do současnosti. Zastupován od 1971, v databázi má registrováno 234 hudebních děl.

Dlouho se mi zdá (Chtít chytit vítr)

Dost dlouho se mi zdá že ztrácím cenu
indickéjím dětem hlad nezaženu
zabloudil jsem lhostejností
nevím jak najít cestu zpět
Jmenuju se po tátovi a je mi dvacet let
O mě se v dětství báli celou neděli
můj táta s mámou možná věděli
že jako malé pimprle
do svojí velké škatule
alespoň na chvíli budu chtít chytit vítr
Ve škole se snažili mně to vymluvit
já jsem se tupě smál a nemoh' nic říct
nikdo se taky nedivil vzal kámen hodil a nechybil
a když jsem plakal ptali se: – Kde máš vítr?!
Štěstí mi nohu do cesty nastavilo
hledal jsem svůj stín v horách hustě lilo
scházel jsem zrovna z kopce který měl konec v moři
uviděl jak se má hlava ve vodě noří
Stíne počkej tu se mnou až bude tma
budu tě prosit protože noc bývá zlá
A když se budeš nudit můžeš mě ze sna budit
jsem tady za prací – chci chytit vítr
Luk noci se napnul z vody se slunce zvedlo
podruhé potkat můj stín se mi nepovedlo
Asi někam zmizel chtěl být chvíli sám
nebo se odpřížil aby mi chytit vítr
Hledal jsem věc za kterou se dá bojovat
myslel jsem že má cenu na muže si hrát
Pak během jednoho dne jsem poznal že asi ne
že je to horší než chtít chytit vítr
Nebudu mít dost sil zmizím do ticha
v poslední chvíli možná chytím vítr
A vítr chytí mě – odletíme společně
A těm které tu nechám zbude vítr

Merta nechyběl na předposledním koncertu pro budoucnost 17. listopadu na pražském Václavském náměstí. Na úvod oslavy svobody zahrál skladbu Praha magická, za kterou v 80. letech vyfasoval dvouletý zákaz hraní. „Chtěl jsem koncert uvést něčím majestátním. Nejsem symbolem odporu proti komunismu, vyhýbal jsem se jasné provokaci,“ uvedl Merta.

Putina a Miloše Zemana a premiéra Andreje Babiše. „Kupodivu ohlasy přišly okamžitě a velmi pozitivní. Lidé ocenili, že to bylo trochu jiné poděkování, stručné a adresné. Já nezápasím s pomluvami na sítích, nejsem na Facebooku ani nedávám věci na YouTube. Mám klid a lidi, kteří tam dávají ukázky z mých koncertů, jsou slušní, i když na koncertech upozorňuju, že si

Foto: Ivan Prokop

Konkrétnější byl loni v březnu, když ho do Síně slávy cen Anděl uvedla Akademie populární hudby. Při ceremoniálu v pražském Foru Karlín Merta mluvil o andělech svržených z nebe. V písni pak zaspíval o „vraždách na cestě k moci“ a za „padlé anděly“ označil ruského a českého prezidenta Vladimira

zveřejňování ukázek ze svých koncertů nepřeju,“ sdělil.

POCTA ŠEDÉ ZÓNĚ

Absolvent FAMU Merta se dočkal v České televizi uvedení tří částí svého dokumentu Šedá zóna, generační zpovědi „vyškrtnuté generace“, žijící v dobách komunistického Československa. Snaží se vysvětlit, jak tuhle dobu se ctí přežili lidé, kteří neudávali ani se nehrbili před režimem.

„Je to pocta lidem, kteří nám pomáhali i to za nás odnášeli. Přibývá pokusů přelakovat totalitu, proto by v dnešní době televizi slušelo dokument reprízovat. Přináší pohled lidí, kteří dnes nefigurují v médiích, protože jsou ve své slušnosti příliš „šedí“. Mladí nechodí do knihoven ověřovat fakta,“ posteskl si Merta. „Ale na nich leží tíha volby, oni rozhodnou o tom, kdo nás bude před světem představovat.“

Foto: Ivan Prokop

Z „šedé zóny“, která pomáhala rozložit komunistický režim, byla i fanynka folku pracující na celnici. Pomohla proclít vzácný nahrávací přístroj REVOX jako kávovar. Právě na něm v Mertově bytě vznikla v roce 1978 i slavná nahrávka Audience s Václavem Havlem a Pavlem Landovským. „Krásně to popisuje Jáchym Topol – vyšel v danou chvíli na ulici, tam byla neznámá dáma, předala mu nákupní tašku s barvami do xeroxu a on to předal zase dál. Bez lidí, jako byla ta žena, která barvy někde nepochoybně odcizila, by underground neměl na čem tisknout Vokno,“ sdělil Merta.

Dokument Šedá zóna uvedli na Mezinárodním festivalu dokumentárních filmů Ji.hlava v Jihlavě v sekci Domácí promítání. „Nesebral jsem žádnou cenu ani žádné větší ohlasy. Ale nabídl jsem dokument Knihovně Václava Havla nebo to promítnu při příležitosti svých narozenin,“ podotkl.

NECHCE BÝT SYMBOLEM

Pro Mertu je „šedá zóna“ stále otevřená věc. Otázky vyvolává například neslavně proslulá anticharta. „Je to neštěstí lidí, kteří byli zavlečeni organizovaně do kulturního života. Na písničkáře mého typu se organizátoři anticharty ani neodvážili obrátit, i když jsem měl strach, že to udělají. Pochopil jsem, že když vyjádřím pod svým jménem a jasně své postoje, nikdo se neodváží nabídnout mi členství ve straně nebo podpis anticharty. Jde o kontinuitu názorů.“

Označení za symbol odporu proti komunismu se Merta brání. „Doufám, že jsem nebyl symbolem negace, snažil jsem se ukázat pozitivní cestu, jak z toho ven. Být protestsingerem je komerční nálepka, neodpovídá tomu, čím a v čem jsem žil. Být symbolem

Jak vidí Mertu jeho spoluhráč Ondřej Fencel

Vláda Merta je živočich, neřízená střela, génius... věčný hledač, který nic neudělá dvakrát stejně, ani v muzice, ani v životě. Proto je spolupráce s ním úžasné dobrodružství. Odehráli jsme spolu asi dvě stě koncertů a vždycky je to něčím překvapivé, každou chvíli si přitáhne nový hudební nástroj, na který se za pár týdnů naučí lépe než kdejaký „mistři“, naše turné jsou plná výletů, po tenisu a běžkách teď u Merty frčí golf... aneb vždycky se zaručeně vrhne někam, kde ho nikdo nečeká. Nesnáší dálnice, nejradši jezdí po menších nebo slepých silnicích, pořád si zpívá, prakticky kontinuálně, podle toho

ho většinou najdeme, když se někde ztratí – a asi díky tomu má téměř v třiasmdesáti pořad stejně nádherný hlas. Jeho hra na kytaru je kapitola sama pro sebe, takhle nehraje nikdo. Jeho texty jsou regulérní básně, podle mě na úrovni největších českých poetů. A v neposlední řadě je to nesmírně vtipný kumpán, který se na sebe dokáže podívat zvenčí a terčem svých vtípů udělat sám sebe. S Honzou Hrubým, což je další náš spoluhráč a samorost, jsou dokonalá dvojice, Laurel a Hardy – píšu si ty jejich hlášky, jednou ty vzpomínky vydám knižně – Mertoviny a Hrubky... Mertu nelze k nikomu přirovnat, je to naprostý originál. Je až fascinující, jak ho všechno zajímá, je chtivý poznání jako mladý kluk, jakmile se někde objeví zajímavý člověk, už ho zve na pódium, ať se k nám přidá, nehlídá na to, co si

o tom bude kdo myslet, je to impulzivní umělec a to je požehnání. Leckdo s ním nedokáže hrát, já těžším z toho, že se za těch sedm let už přece jen dobře známe, takže jsem vysledoval určité zákonitosti, těch se držím a mě se pak drží případní další spoluhráči. Moje úloha v našem duu je za a) klávesovou hrou usměrňovat ty gejzíry nápadů, za b) postarat se, aby Vláda dorazil do Hradce Králové, a ne do Jindřichova Hradce, 7. prosince, a ne 7. listopadu, hodinu před koncertem, a ne hodinu po něm...:) A ještě jedna věc – ačkoliv mu zdravotní ne vždy slouží, nikdy nezrušil koncert, i se zlomenou nohou a druhou namoženou jel hrát na otočku do Valmezu, je to člověk velice statečný, neukňouraný... a sotva se uzdraví, už zas na Ladronce trénuje golf nebo prohání běžky. Prostě úkaz.

nestačí, ty jsou jako sochy bourány a podléhají korozi. Šlo o to, povzbudit lidi, aby si našli vlastní cestu, jak vyjádřit odpor.“

Merta již vydal řadu svých archivních nahrávek, například komplet Podkrovní pásky nahraný na propašovaný REVOX nebo reedice bigbítové Dobré úrody. Letos jako čtvrtý díl edice Šumák vydavatelství Galén vychází jediný celovečerní koncert Merty s jazzmanem Emilem Viklickým, který se chystal dlouhých pět let. Vystoupení, plánované původně v roce 1977, bylo zakázáno pár dní před svým konáním a teprve po pěti letech se diváci dočkali, byť se na něj museli vydat do kladenského klubu Klubko 55. Záznam koncertu se naštěstí zachoval.

„Je to velká sranda, protože se jedná o čistou improvizaci, zpívám tam třeba jednu píseň z kabaretu Červená sedma. S Emilem nás čeká koncert v Jazz

Docku v lednu tohoto roku a tentokrát tam zahrāju i na saxofon a violu,“ řekl Merta, který často vystupuje i v triu s Janem Hrubým a Ondřejem Fenclem. „Hraju rád sám, protože můžu být v kontaktu s okamžitou náladou publika. V triu je to improvizací, jazz-rocková podoba folku, baví mě kluky doprovázet i sólovat, ale podstatu folku vidím stále v samostatném vystupování,“ dodal.

Mertovi přátelé oslavili před časem jeho 70. narozeniny čtyřhodinovým koncertem v pražském Paláci Akropolis. Na akci konané pod názvem V krásných dobách folku... aneb co o sobě ještě nevíme vystoupila řada osobností české hudební scény. „Letos nic nechystám, já na oslavy narozenin moc nejsem. Tehdy si to přál Lubomír Houdek z Galénu a co by člověk neudělal pro nakladatele,“ konstatoval s úsměvem Merta. ☒

Tomáš Kačo

Odlišnost vnímám jako barvy

Narodil se v romské rodině s jedenácti sourozenci v Novém Jičíně, hrát začínal intuitivně na staré pianino. Dnes má vystudovanou prestižní školu Berklee College Of Music v americkém Bostonu a hraje ve slavných zahraničních sálech – mimo jiné v newyorské Carnegie Hall. Klavírista Tomáš Kačo ušel mimořádnou cestu, kterou zachytil také na svém debutovém albu *My Home*.

TEXT: JOSEF MARTÍNEK

Váš životopis je působivý. Nepřipomíná vám váš vlastní příběh americký sen?

Když to takhle od vás slyším, opravdu mi to připadá jako z nějakého amerického filmu. Ale jinak mi to ani nepřijde. Moje vnitřní filozofie je od přírody nastavena tak, abych neusnul na vavřínech. Chci na sobě pořád pracovat, zdokonalovat se na všech frontách. Nejen jako klavírista či umělec, ale hlavně jako člověk. Být svým způsobem stále studentem, otevřený všem poznatkům a názorům.

Studium na Berklee College Of Music je finančně velmi náročné. Jak se vám podařilo získat na něj prostředky?

Dostal jsem stipendium, které pokrylo asi padesát procent nákladů na školné. Zbytek prostředků jsem získal od několika nadací v České republice. Byly to Bakala Foundation, která je shodou okolností hlavním

sponzorem mého debutového alba, Kellner Foundation, Nadace Karla Janečka a mnoho jiných, menších dárců.

Školu jste vystudoval za dva roky namísto standardních čtyř. Jak je to možné?

V jednom kalendářním roce lze vystudovat tři semestry. Jarní, letní a podzimní. Povinné jsou ovšem jen dva. Většina studentů absolvuje podzimní a jarní. Místo letního si berou prázdniny a jedou domů. Celkem potřebujete mít za studium splněných osm semestrů. Já jsem se rozhodl možnost prázdnin nevyužít, zvládl jsem šest semestrů v řadě a ze zbývajících dvou jsem se takzvaně vytestoval. Zkouškou jsem prokázal, že mám zažitou celou látku, kterou zahrnují. Měl jsem totiž spoustu znalostí ze studií na českých školách, které jsem takto zužitkoval.

Foto: archiv Tomáše Kača

→

Foto: archiv Tomáše Kača

V České republice často slyšíme názory, že náš školní systém je v mnohém zaostalý. Dovedl byste jej porovnat s americkým školstvím?

Systém může být zaostalý, ale rozhodně to neplatí o kvalitě výuky. V USA je každá evropská škola, a speciálně ta, kde se vyučuje klasická hudba, vnímána s úctou a velkým respektem. Historie klasiky se totiž utvářela v Evropě. Je velký rozdíl studovat Mozartův koncert a být obklopen věžáky, kde je nejstarší budova 100 let stará,

a naproti tomu se při stejném studiu procházet Malou Stranou v Praze. České školy jsou velmi úzce zaměřeny pouze na jeden styl nebo typ učiva. Každá mince má ale dvě strany. Je fantastické naučit se víc o Chopinovi od člověka, který odmalička hraje jen jeho repertoár. Jenže dnešní svět je velmi rychlý a spousta zákonitostí, jak „uspět v branži“, se změnila. Každý umělec dnes potřebuje být stejně jako v Chopinovi vzdělaný i v komunikaci nebo sociálních sítích.

Čím vás studium na Berklee nejvíc obohatilo?

Naučil jsem se mluvit o svých cílech a snech, o tom, jak na nich systematicky pracovat. Každý předmět, který jsem absolvoval, měl úplně stejnou váhu a význam, jaké má v Česku hlavní obor. Na našich školách každý ví, že daný student je velmi talentovaný, a tak se přivírá oko při nějaké absenci na hodinách intonace nebo dějin hudby. Na Berklee jsem se musel naučit, jak složit i natočit hiphopovou skladbu,

stejně jako sólo od Oscara Petersona. Na druhou stranu je těch informací tolik, že jste časově zahlcen. Naučíte se proto hospodařit s časem.

Říkáte, že klíčem k úspěchu v životě je mimo jiné pokora. Udržel jste si ji právě díky tomu, jak složité jste v dětství a dospívání měl podmínky?

Myslím, že dětství každého nějak poznamená – v tom dobrém slova smyslu. Nedávno jsem zaslechl krásnou myšlenku od moderátorky Oprah Winfrey. Říkala, že dospělost je jen pokračování nedokončených událostí z dětství. Díky tomu, že jsem vyrůstal ve skromných podmínkách, jsem se naučil nemít žádná očekávání, ale jen tvrdě pracovat. Tatínek nám vždy říkal, ať se na nikoho nespolehneme, že co si sami neuděláme, to mít nebudeme. A když si uvědomím, že nás bylo dvanáct, myslím, že moji rodiče by zasloužili vyznamenání. Pořád mi zůstává rozum stát nad tím, jak mohli zvládnout vychovat dvanáct dětí – vždyť mnohým dá zabrat péče o jediné. Dětství mě tedy naučilo pokoře. Člověk ale stále čelí a bude čelit pokušením, která mu ji budou chtít narušit. Patří to k našim životům. Je to další z bojů, které musíme vést, abychom si udrželi podstatu toho, kým jsme a za co bojujeme.

Loni v únoru jste vystoupil v jedné z nejslavnějších koncertních síní světa – newyorské Carnegie Hall. Jak troufalá vám taková myšlenka na začátku připadala?

Poprvé jsem Carnegie Hall zaznamenal v dětství, každý rok na Vánoce jsme s rodinou koukali na Sám doma. Byl to náš oblíbený film. V jedné scéně je tato síň vidět. Pak jsem o ní samozřejmě slýchal i při studiích na Janáčkově konzervatoři v Ostravě a Akademii múzických umění v Praze. Zahrát si tam byla stejně troufalá myšlenka jako odletět do USA nebo jít studovat na Berklee. Něco jako kdybych vám řekl, že zítra vyhrájete v loterii deset miliard. Laťka se zdála nedosažitelná, ale důležité bylo to, že tam byla. Když jsem byl mladší, pořád jsem říkal, co

nechci dělat. Ale nedokázal jsem odpovědět na to, co dělat chci. Věřím, že když člověk po něčem touží nebo něčemu věří, jednou se mu to v nějaké podobě splní. Samozřejmě to vyžaduje cílevědomost, píli, pokoru a trpělivost, odhodlání nevzdat to. Když dostanete od života facku, je třeba se naučit situaci přijmout a všechna úskalí překonat. To vede k vítězství.

Vaše debutové album se jmenuje My Home. Vzpomínáte na něm na své začátky a kořeny, jak napovídá název?

Ano, výraz Home je zde synonymem k pocitu bezpečí. My Home je moje rodina, rodné město Nový Jičín, ale také Ostrava, Praha, Česko obecně. Také romské písně, které znám z dětství, a české písničky, které jsem se naučil ve škole a dodnes si jejich texty pamatuji. Ale také klasická hudba, respektive Chopin. Často ho zmiňuji, protože on byl důvodem, proč jsem se do klasiky zamiloval. V okamžiku, kdy pan profesor Pavel Motloch z ostravské konzervatoře při naší první konzultaci zahrál Nocturno, jsem měl jasno. Byla to láska na první poslech. V každé skladbě na albu je vzpomínka z dětství. Jsou tam písničky jako Široký hluboký, Ach synku, synku nebo Podvod od bratrů Nedvědů. Nebo Kamahas pes, kterou si oblíbila moje babička a hrál jsem ji na jejím pohřbu, a dvě romské tradiční písně. Album otevírá nahrávka For Chopin (Pro Chopina). V ní jsem si vypůjčil téma jeho Nocturna Es dur a vytvořil vlastní verzi. Další skladby jsou mé původní.

Tvrdíte, že svou hudbou chcete dělat svět lepším a bojovat i proti rasismu. Setkáváte se dnes už s předsudky vůči svému romskému původu méně než dříve?

Ano, hudba je jediná zbraň, kterou by lidé měli válčit. Má schopnost zasáhnout každé srdce, ať jste hudebně nadaný, nebo ne. Každý umělec má dar a dary by se měly využívat tím správným způsobem. Lidé by se měli vnímat jako lidé. Každá národnost má nezbytnou roli ve fungování celého

Věřím, že když člověk po něčem touží nebo něčemu věří, jednou se mu to v nějaké podobě splní. Samozřejmě to vyžaduje cílevědomost, píli, pokoru a trpělivost, odhodlání nevzdat to. Když dostanete od života facku, je třeba se naučit situaci přijmout a všechna úskalí překonat. To vede k vítězství.

světa. Odlišnosti vnímám jako barvy. A čím víc barev poznám a přijmu, o to jsem jako člověk bohatší. Lidí, kteří vás budou shazovat, bude pořád hodně. S tím se musíme smířit. Dnes už se ale setkávám s mnoha pozitivními reakcemi. Věřím, že všechno má svůj čas. ☒

Člověk
nemůže
otextovat
všechno,
co od něj
lidé chtějí

Loni v červenci oslavila významné životní jubileum herečka a textařka Gabriela Osvaldová, která se v současné době autorsky podílí na připravovaném muzikálu Emilia Marty. Při této příležitosti jsme spolu rozmlouvali o jejích hereckých začátcích a cestě k textařské profesi. Zastupována od 1991, v databázi má registrováno 361 hudebních děl.

PŘIPRAVIL: JAKUB HORVÁTH

Pocházíte z umělecké rodiny, váš otec Ivan Osvald byl renomovaným scenáristou a dlouholetým pedagogem FAMU. Ovlivnil vás jeho vklad natolik, že jste se jednoznačně rozhodla pro studium herectví na DAMU, nebo vás naopak od této profese zrazoval?

Jestli mě něco ovlivnilo, pak to byl jeho často opakovaný výrok: „Nečum na sebe do zrcadla a jdi si něco přečíst.“ Tátínek byl moudrý, od ničeho mě nezrazoval, ale mou hereckou kariéru nebral moc vážně. Na obálky dopisů psal: Moje dcera, absolventka kejklířské fakulty, Gabriela Osvaldová...

Kteří pedagogové na DAMU nejvýrazněji formovali váš interpretační projev?

→

Nejnáročnější je hrát v blbé hře pod hloupým režisérem. Když natočíte nějakou hovadinu, je to sice navěky zaznamenáno, ale máte to pro jednu z krku. Ale chodit rok do divadla s pocitem, že děláte zbytečnou práci?

To jste řekl hezky – formovali váš interpretační projev. Protože když není talent, není co formovat. Formovali nás podle metody K. S. Stanislavského, která vás jaksi nejdřív rozloží a pak zase složí. Co se teorie týče, nikdo nic tak precizního pro herce nese-psal. Pan profesor Sklenčka, náš ročníkový pedagog, sledoval, jak tu krásu v praxi pájíme k mozgovým závitům, pak mu došla trpělivost, típnul partyzánku, vylítl ze židle a sípal: „Já vám to nevěřím! Poslouchejte tady partnera a reagujte. Vy jen děláte, že ho posloucháte! A pak uděláte tohle a takhle, kristepane, to je to tak těžký?!“ A všechno to předehrál. Jistě, předehrávat se nemá. Bezduše kopírovat se nemá. Ale pan profesor byl praktik, a než by nám sdělil pomocí Stanislavského metody, co má na mysli, ranila by ho mrtvice.

Ukázal a bylo. Jak se to dělá, když se to umí.

Záhy jste začala hrát v divadle i filmovat. Kterou roli považujete za obzvláště náročnou?

Nejnáročnější je hrát v blbé hře pod hloupým režisérem. Když natočíte nějakou hovadinu, je to sice navěky zaznamenáno, ale máte to pro jednu z krku. Ale chodit rok do divadla s pocitem, že děláte zbytečnou práci? To vás morálně rozloží. Zažila jsem to při hostování, a proto jsem nešla do žádného z kamenných divadel, jejichž repertoár byl v době normalizace na takové kusy poměrně bohatý. Zůstala jsem na volné noze a hrála zájezdová představení pod fantastickými režiséry a s úžasnými kolegy.

(JH: Jednalo se o Studio Bouře, které vzniklo v sezoně 1981/82 spontánní aktivitou několika profesionálních divadelníků kolem režiséra a herce Jana Kačera, kteří usilovali o autentické a přímé tvůrčí sebevysvětlení mimo oficiální scény. V roce 1985 byl k režii Shakespearova Othella přizván Evald Schorm.)

Kde se zrodil impulz k tomu, že jste se začala věnovat psaní textů?

Tím impulzem byl můj bývalý choť Ondřej Soukup. Na přání své matky přizval k písňové tvorbě bratra, vznikla tak památná dvojice bratia Soukupovci, jak jim říkali na Slovensku na Bratislavské lýre. Bratr se občas v textech dopustil neobratností, které zpěváci reklamovali, bratr na nich hrdě trval a Ondřej to podloudně podsunul mně, abych to opravila. Opravila jsem. A to jsem neměla dělat. Soukup nabyl dojmu, že když to umím opravit, dokážu to i napsat. Neměla jsem ty ambice. „Neumím to, navíc – když je nepřítel v zemi, urozený kariéru nedělá,“ kontrovala jsem tehdy čínským příslovím. „Jsi líná a vymlouváš se.“ Soukup byl prostě zebu. V životě jsem si nekoupila jedinou desku s českou pop-music. Kdyby čas oponou netrhнул, zůstalo by u Miss Moskva.

(Zebu je název pro skupinu asijských a afrických plemen skotu, která se vyznačují značnou tvrdohlavostí. Miss

Moskva patří mezi hity Jiřího Korna, hudbu složil Ondřej Soukup, text napsala Gabriela Osvaldová a píseň byla vydána Supraphonem v rámci alba Před odchodem vypni proud v roce 1989.)

Textařská profese u vás nakonec zvítězila nad hereckou. Stalo se tak záměrně, či bezděčně?

Tak to prostě nějak vyplynulo. Ondřej měl pravdu, což mu velmi nerada přiznávám.

Je náročné uchovat si tvůrčí svěžest a neupadnout do šablonovitosti?

Nejsem žádný hrdopýsek, ale člověk nemůže otextovat všechno, co od něj lidé chtějí. Poznám, co mi nesedí a z čeho by nic kloudného nebylo. Tak to prostě nedělám.

Účastnila jste se jako porotkyně pěveckých televizních soutěží Česko hledá SuperStar, X Factor a Česko Slovenská SuperStar. V čem spočívá největší přínos těchto klání?

Samozřejmě dostat příležitost a ověřit si, jestli to vydržím i psychicky. Na soutěžící je to fakt velký nápor.

Zaznamenala jste u mladé generace zpěváků někoho, kdo by měl alespoň nakročeno stát se pokračovatelem pěveckých bardů?

Jasně, je jich spousta. Aneta Langeřová, Jirka Zonyga, Ondřej Ruml, Eva Burešová, Tereza Mašková, Vlastík Horváth, Martina Pártlová, Martina Barta...

Co připravujete nového?

S panem režisérem Petrem Novotným a s Ondřejem muzikál Emilia Marty podle Čapkovy hry *Věc Makropulos*. Jako dítě jsem tu hru viděla ve Vínohradském divadle s Jiřinou Švorcovou v hlavní roli. Při vši účtě, nějak jsem nemohla pochopit, proč té paní s účesem tramvajačky padají muži k nohám a opěvují ji jako božskou, osudovou krasavici. Dítě holt tu divadelní licenci nebere. Král je nahý. Zato Lucka Bílá je pro tu roli jako stvořená, snad si to konečně užiju s plnou parádou. ☒

10 nejzajímavějších obalů českých desek

PŘIPRAVILA: IVA HADJ MOUSSA (Blog OSA, <http://blog.osa.cz/>)

Každému se samozřejmě líbí něco jiného a udělat jakýkoliv výběr „best of“ je do značné míry subjektivní záležitost. Přesto jsme se o to pokusili – představujeme vám náš výběr deseti neoriginálnějších obalů českých desek s krátkým komentářem.

OLIVER LOWE ACAPPELLAS

Vybrat jen jeden z obalů světově uznávaného grafického designéra Pavla Fuksy je dost těžký úkol. My jsme zvolili tento, a to kvůli jeho čistému a elegantnímu stylu.

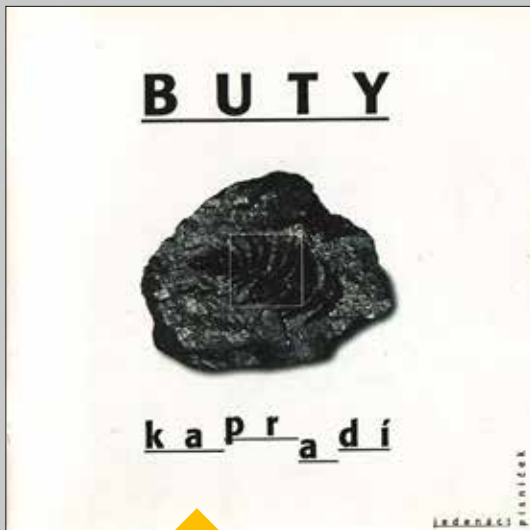
oliver lowe - acappellas

MASTER'S HAMMER FASCINATOR

Alespoň jeden z obalů desek legendy českého black metalu Master's Hammer hudebníka a typografa Františka Štorma mezi nejpůsobivější obaly desek jednoznačně patří. Monumentální a vrstevnatý styl nezapře autorův bohatý vnitřní svět. Zajímavostí je, že jeho kniha Eseje o typografii byla nominována na literární cenu Magnesia Litera v kategorii publicistika.

→

**BUTY
KAPRADÍ**

Z této desky z roku 1999 je jedna z nejslavnějších skladeb kapely, dojemná a posmutnělá *Nad stádem koní*. Neuchopitelná nostalgie alba se doslova otiskuje do minimalistického motivu obalu.

**ANNA K.
SVĚTLO**

Název alba Anny K. má symbolizovat optimismus a naději. Zpěvačka si v minulosti prošla mnoha strastmi včetně těžké nemoci – a album *Světlo* mělo ukazovat tu zářivější stránku života. Výtvarník Dan Kurz podle nás optimistickou náladu na obal přenesl dokonale.

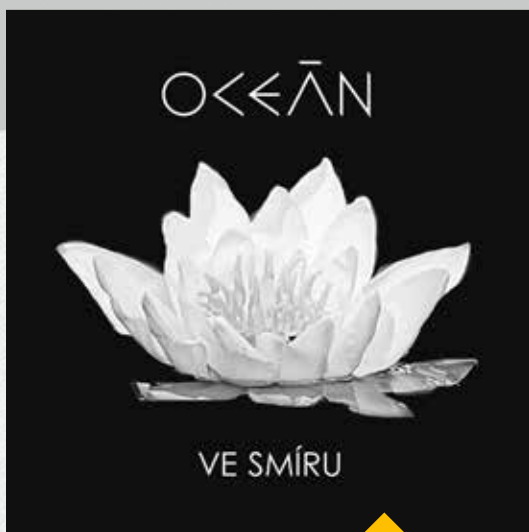
**TATA BOJS
A/B**

Zpěvák a bubeník kapely Tata Bojs Milan Cais je zároveň uznávaným sochařem a výtvarníkem, a i proto jsou obaly desek této kapely vizuálními lahůdkami.

**KAPITÁN DEMO
BEZ KLOBOUKU BOSS**

Kapitán Demo si dělá legraci ze všech. Z českého hip hopu, pochybných módních trendů, všeobecně přijímaného kýče ve všech oblastech života. Ironie se tak pochopitelně promítla i do nepřehlédnutelného obalu desky.

**OCEÁN
VE SMÍRU**

Černá a bílá, jednoduchý motiv leknínu jako symbolu duchovna, věčnosti a znovuzrození.

**BARBORA POLÁKOVÁ
ZE MĚ**

Až surrealistická ilustrace obsahuje spoustu magických detailů a zdánlivě nesmyslných spojení a vystihuje tak nekonečnou hravost druhé desky jedné z nejoriginálnějších (a neúspěšnějších) českých zpěvaček.

**LUCIE
IN THE SKY**

Kultovní kapela české poprockové scény – Lucie – za dobu své kariéry vystřihla osm skvělých alb (nepočítáme-li kompilace a koncertní alba) a stejně jako ve svých videoklipech i na obalech desek dbá o vytříbený vizuální styl s názorem. Jako tomu bylo u démonickou náladou prostoupeného obalu nejslavnější desky *In the Sky*.

**ANETA LANGEROVÁ
DOTYK**

Melancholicky zadumanému, intimnímu albu náladou odpovídá povedená montáž na obalu. Loďka z papíru symbolizuje nejistotu a potměšlá mračna podtrhují krásně ponurou atmosféru písniček.

O hudbě pro videohry s filmovým skladatelem Tomášem Živorem

Před více než třemi lety se vrátil z Berklee a věnuje se skládání filmové hudby. To, s čím vším přichází na scénu zarputilý hudební tvůrce Tomáš Živor a jak z jeho úhlu pohledu tato scéna vypadá, určilo směr našeho interview. Zastupován od 2013, v databázi má registrováno 67 hudebních děl.

PŘIPRAVIL: VÁCLAV VRANÝ

Jak jste se dostal k filmové hudbě?

Moje skladby byly scénicky orientované vlastně vždycky. Už od dětství, kdy jsem chtěl třeba hudebně vyjádřit proud řeky, inspirován Bedřichem Smetanou, a podobně. Postupně jsem se našel v romantickém klavírním stylu, new age a romantických melodiích. Filmy mě ovlivňují, denně vídám jeden až dva a samozřejmě mě v nich zajímá jejich zvuková stránka. Rozhodnutí proniknout do celkového know-how tohoto žánru pro mě bylo úplně přirozené.

Osobně vnímám váš hudební styl jako klasický hollywoodský, jak byste ho popsal vy?

Popsal jste to správně. Hollywoodský styl je přesně to, s čím se sám asociuji nebo ho na sobě detekuji. Moje tvorba jde od prvopočátku romantickým směrem, a když jsem se přesouval od klavíru k celému orchestru, objevila se v mé hudbě taky důležitost výrazné melodie. Vyhovuje mi i nekomplikovanost filmové nebo herní hudby a její primární cíl dotvořit scénu nebo emoce, které má divák nebo hráč hry počítovat.

Máte mezi českými skladateli nějaké idoly?

Jedním z mých vzorů je určitě Ondřej Soukup, už jenom díky jeho soundtracku ke Koljovi a Tmavomodrému světu.

Tyto dva filmy mě hudebně velmi ovlivnily. Dřív mě inspiroval taky Karel Svoboda melodiemi, které si každý dokázal hned zapamatovat. Miluji melodii ze Zdivočelé země od Zdeňka Bartáka, ta mě jako malého hodně ovlivňovala, snažil jsem se napodobovat jeho harmonické postupy, z nichž jsem se dost naučil.

Jaké projekty za vámi stojí?

V tuto chvíli mám za sebou řadu studentských filmů, několik z nich je animovaných, ale český filmový trh je poměrně nepropustný. Mnohem otevřenější je v tuto chvíli scéna videoher, která se u nás rychle rozvíjí a generuje poptávku po originálním hudebním obsahu. Nejsou to jenom hry, ale i aplikace a jiné produkty. Ve všem chceme slyšet nějaké audio.

V tomto ohledu je pro mě asi nejvýznamnějším počinem hra The House of Da Vinci, vytvořená za spolupráce se slovensko-českými vývojáři Blue Brain Games. Šlo o logickou 3D puzzle hru, zasazenou do doby Leonarda da Vinciho. Hráč je da Vinciho učedníkem, který řeší různé rébusy na základě jeho skutečných vynálezů. Kombinoval jsem zde renesanční a současnou hudbu; různé syntezátorové plochy spojené s dobovými nástroji jako violou da gamba nebo třeba renesančními flétnami. Vznikl ambientní soundtrack

dotvářející záhadnou a zvláště temnou atmosféru hry. Současně jsem pro tento projekt dělal všechny zvukové efekty cvakání, bouchání, šoupání, škrábání a podobně.

Zajímavá byla taky spolupráce s Jindřichem Skeldalem, který se dřív proslavil jako autor hry Brány Skeldalu. Já s ním pracoval na hře pro virtuální realitu, v níž si nasadíte virtuální brýle, objevíte se v opeře a před vámi se odehrává finální scéna Hamleta. Můžete být na pódiu s postavami, jejichž pohyby byly nasnímány z pohybů herců anglické shakespearovské společnosti působící v České republice.

Momentálně pracuji na dvojce da Vinciho a těší mě, že jsme se v ní posunuli na další úroveň interaktivnosti. Interaktivita je něco, co mě obecně na herní hudbě baví asi nejvíc. Pro každý level je konkrétní soundtrack, který je rozdělen do více úrovní instrumentace. Na začátku zazní jen pár nástrojů stanovujících atmosféru, jak ale v levelu postupujete, odemykáte další nástroje. Na konci pak slyšíte skladbu v její celistvosti. Pracoval jsem s krásnými lokacemi a mohl jsem si úžasně vyhrát se sbory a instrumentací.

Foto: Václav Vraný

Jaká specifika se skrývají pod tvorbou pro videohry?

U hry nelze očekávat, co hráč udělá, tudíž nemůžeme pracovat s lineárním směrem kompozice jako u filmu. Můžeme mít krásnou skladbu, která zní skvěle sama o sobě, ale pokud se člověk v nějaké úrovni hry zasekne a je dvě hodiny na jednom místě, tak slyší pořád dokola stejný song, který pak začne lézt na nervy. Tomu je potřeba se vyhnout. Nebo naopak hráč proběhne level tak rychle, že mu unikne jeden celý hudební vjem. Člověk proto musí pracovat se smyčkami, kratšími opakujícími se hudebními úseky, které se spouští podle specifických úkonů, které dělá, posune se někam dál ve hře, v čase nebo třeba má jeho postava zhoršený zdravotní stav.

Každá smyčka tedy musí být kompatibilní s ostatními...

Přesně tak. Musí se pracovat se

stejným tempem, nebo když se mění tempo, tak s přirozenými přechody. Je to věda sama o sobě. Interaktivní hudba nabízí několik různých přístupů, s nimiž se pracuje. To, co jsem popsal, je „layering“, kdy vrstvy fungují zvláště i dohromady s ostatními. Pak existuje „crossfading“, který se používá v okamžicích, kdy hráč provede něco důležitého, splní třeba úkol, a přechází hudba přirozeně přejde do jiné skladby. Máme taky „branching“. Tady hráč sice udělá něco zlomového, ale hudba, která doposud zněla, dohraje až do konce a až po ní se spustí nová. My ji samozřejmě můžeme nastavit tak, aby se neuzavřela až za čtyři takty, ale třeba za takt nebo dva. Přístupy se dají kombinovat a variabilita, se kterou můžeme pracovat, je kouzelná, přináší obrovské možnosti, jak hudbu neustále udržovat zajímavou, přestože

pracujeme původně jenom s dvouminutovým hudebním tvarem.

Musím uznat, že jste odhalil vzrušující vesmír. Kam směřují vaše další kroky?

Nemůžu zmiňovat konkrétní projekty, které jsou ještě v zárodku. To je další specifikum herního průmyslu. Obecně ale věřím, že když má člověk velké sny, tak se splní velké věci. Chci o sobě dávat co nejvíc vědět, prosadit se v herní hudbě u nás i v zahraničí, začít víc fungovat ve filmové hudbě u nás i v zahraničí a můj největší sen je najít uplatnění v Hollywoodu. Dělat pomocníka hollywoodským skladatelům, sám určovat směr konkrétních projektů a samozřejmě největším snem je získat Oscara. Mám motto: Život je nejlepší skladatel a já mu dělám jenom soundtrack! ☒

Ceny Classic Prague Awards jsou rozdány

V pražském Obecním domě se 19. ledna uskutečnil třetí ročník Classic Prague Awards 2018. Hudební ceny v oblasti klasické hudby byly předány v celkem v jedenácti kategoriích.

PŘIPRAVILA: JANA SUJA

„Jsem přesvědčen, že letošní výsledky vypovídají o vysoké úrovni současné klasické hudby a její světlé budoucnosti. Ocenili jsme úspěšné soudobé skladatele i hudebníky, ale také hudební tělesa nebo instituce, které dlouhodobě formují dobré jméno české kultury u nás a ve světě. Všem vítězům i nominovaným znovu srdečně gratulujeme,“ okomentoval předání ředitel soutěže Jiří Besser.

Výsledky 3. ročníku:

SÓLISTICKÝ VÝKON

Jiří Vodička — housle
Camille Saint-Saens: Introduction and Rondo Capriccioso, op. 28
 Pablo de Sarasate: *Carmen fantasy, op. 25*
 Rudolfinum — 1. ledna 2018

KOMORNÍ VÝKON

Bennewitzovo kvarteto
Robert Schumann, Bohuslav Martinů, Franz Schubert — komorní koncert ČSKH
 Rudolfinum — 29. ledna 2018

ORCHESTRÁLNÍ VÝKON

Česká filharmonie
 dirigent Semjon Byčkov
Gustav Mahler: Symfonie č. 2 c moll „Vzkříšení“
 Rudolfinum — 10. října 2018

NAHRÁVKA ROKU

Baborák Ensemble
Wolfgang Amadeus Mozart: Koncertantní symfonie
 Supraphon

VOKÁLNÍ VÝKON

Pražský filharmonický sbor Praha
sbormistr Lukáš Vasilek
Gustav Mahler: Symfonie č. 2 c moll „Vzkříšení“
Rudolfinum — 10. října 2018

SOUDOBA KOMPONICE

Kryštof Mařatka
origiNovation
Salle Cortot, Paříž — 16. dubna 2018

CROSSOVER PROJEKT

Katta
Projekt Vox Organi — varhanní autorský recitál
Olomouc — 30. září 2018

TALENT ROKU

Milan Al-Ashhab

CELOŽIVOTNÍ PŘÍNOS

Soňa Červená
Josef Pančík

CENA ČT — KLASIKA ROKU

Lukáš Vasilek
Gustav Mahler: Symfonie č. 2 c moll „Vzkříšení“
Rudolfinum — 10. října 2018

CENA ZA PROPAGACI ČESKÉ HUDBY V ZAHRAŇIČÍ

nakladatelství Bärenreiter

Dobyli svět

Ema Destinnová (1878—1930)

Pouhých pět desetiletí prožila Ema Destinnová na největším jevišti, kterému říkáme svět. A prožila život plný zvrátů, odchodů a návratů. Díky skutečnosti, že její hlas už byl zaznamenán na desky, neodešla beze stopy. Její nahrávky se těší zájmu sběratelů, nicméně i ony ztratily po čase na ceně a zůstávají jako dokument doby. Čas je neúprosný a vždy nahrazuje někdejší idoly těmi novými. Zákon proměny platil v minulosti a platí i dnes.

PŘIPRAVIL: JIŘÍ HLAVÁČ

Měli jsme víc pěvců, jejichž kariéra přerostla domácí prostředí – Karel Burian, Klementina Kalašová, Tereza Stolzová. Tu ovšem scenárista italského televizního seriálu o Giuseppe Verdiem považoval za Němku. Pokusím se osvětlit, proč se Ema Destinnová neztratila ani v přesile nových generací a obdiv vyvolává neustále.

Tato skvělá představitelka Libuše, Milady, Mařenky i Fibichovy Šárky, kterou bohužel zpívala jen jednou, protože i tu by posunula na úroveň smetanovských heroin, se proslavila nejen doma, ale i na jevišti Dvorní opery v Berlíně. V roce 1906 tam například byla první Salome v opeře Richarda Strausse. Dostávala nejvýraznější role a vedle krásného hlasu a skvělé pěvecké techniky nabízela, na rozdíl od většiny svých vrstevníků, i nezvyklé herecké ztvárnění. Měla smysl pro literaturu a činoherní výraz, sama několik her napsala, a některé byly dokonce uváděny. Destinnová byla výsostnou zpěvačkou a sugestivní herečkou. Tuto pozici, kterou získala obdiv německých autorů, dirigentů i kritiků, obhájila i v Londýně, Paříži, Miláně a později v New Yorku. Stala se oblíbenou partnerkou nejslavnějšího tenoristy své doby Enrica Carusa. Skladatel Giacomo Puccini, který ji obdivoval v Tosce a Madam Butterfly, pro ni napsal hlavní ženskou roli v opeře Děvče ze zlatého

Západu. Vysoce ji ocenil i dirigent Arturo Toscanini. Oba pánové projevovali svoji náklonnost nejen uměleckými postoji a přízní, ale i kavalírstvím úspěšných mužů vůči půvabné ženě.

Když uvažujeme o její umělecké dráze, musíme obdivovat a ctít dvě vzácné vlastnosti – vůli a charakter.

Odmítli ji v pražském Národním divadle při vstupní audienci, v Drážďanech se vyjádřili, že je nemuzikální, v berlínském Theater des Westens se uchytila až při čtvrtém pokusu. Kdo by takovéto zvraty osudu vydržel? Takto obtížně začínal málokdo. Ema Kittlová (umělecké jméno si vzala po své učitelce zpěvu) tyto perné chvíle vydržela a svůj postoj k umění nikdy nezměnila. A charakter ji přivedl v roce 1916 i zpět do vlasti. Na tento neuvážený návrat doplatila ztrátou významné zahraniční kariéry. Rakouská policie ji během válečných let nepustila za hranice monarchie a Metropolitan opera v New Yorku ji po válce už nepřijala, údajně pro porušení smlouvy. Ema Destinnová byla nevšední a zajímavá osobnost. Dožívala na zámku ve Stráži nad Nežárkou, postupně přicházela o majetek, příznivce i přátele. Psala poezii a prózu, v cestovním pase měla jako povolání uvedeno: zpěvačka a spisovatelka. Život ji obdaroval i ochudil, velký svět, politika a intriky ji neponížily... ☒

Foto: Wikipedie

Skupina Progres 2 oslavila abrahámoviny a vydává zbrusu nové album

Padesát let od vzniku skupiny, to už je úctyhodné jubileum a také pádný argument přiblížit její osudy a položit pár otázek kapelníkovi, kytaristovi a skladateli, jímž je Pavel Váně. Kapela vznikla na podzim roku 1968 v Brně pod názvem The Progress Organization. Sestavu tvořili tehdejší kapelník Zdeněk Kluka (bicí nástroje, zpěv), Pavel Váně (kytara, zpěv), Jan Sochor (varhany, klavír, saxofon, zpěv) a Emmanuel Sideridis (baskytara, zpěv).

PŘIPRAVIL: PETR GRATIAS

Od prvopočátku patřila mezi představitele progresivního rocku s psychedelickými prvky a se skvěle vystavěnými vokálními party. V roce 1970 se kapela rozešla a normalizační dobu její členové strávili v řadách doprovodných skupin Marthy a Teny Elefteriadu a Boba Frídlu. Váně působil krátce ve skupinách Collegium Musicum a Atlantis, zatímco Sideridis se dva roky poté vystěhoval do Řecka. V roce 1971 ale ještě skupina natočila svoje první album, kritiky hodnocené jako Deska roku 1972. V roce 1978 vychází jejich druhé album Mauglí pod názvem kapely Barnodaj. Už v roce 1977 se ale kapela vrátila na rockovou platformu jako Progres 2. Celorepublikovou proslulost a uznání jim přinesl tematický projekt Dialog s vesmírem. Kapela v osmdesátých letech procházela personálními a stylovými proměnami, jimiž reagovala na dobové trendy, a vydávala další alba. Po změně politických poměrů utlumila činnost a vrátila se zpět v r. 1992. Její současnou sestavu tvoří Pavel Váně (kytara, zpěv), Miloš Morávek (kytara), Roman Dragoun (klávesové nástroje, zpěv), Pavel Pelc (baskytara, zpěv) a Zdeněk Kluka (bicí nástroje, zobcová flétna, zpěv).

Padesát let od vzniku kapely, to je v oblasti rockové hudby hodně dlouhá historie. Když se ohlédneš zpátky,

co ti uvízlo v paměti jako pozitivní událost a co bys na druhou stranu raději zapomněl?

Vzhledem k faktu, že jsme největší část muzikantského života prožili v temných dobách komunismu, se někdy až divím, kolik politicky choulostivých námětů se nám podařilo do (pod)textů naší hudby prosadit navzdory tehdejší politické situaci. Snažili jsme se vždycky taky udržet vlastní hudební názor, jít svojí cestou a to nebylo vůbec snadné. Ledacos bych asi dnes udělal jinak, ale jsem moc rád, že se nejen v tom muzikantském životě vlastně ani nemusím snažit na něco zapomenout.

Poslední řadové album pod značkou Progres 2 vyšlo před třiceti lety. V současnosti připravujete na hudební trh nové řadové album. Kam se kapela od té doby posunula a čím progresivním hodláte překvapit svoje příznivce?

Za ta léta jsme se samozřejmě mnohému z muzikantského řemesla přiučili. Dnes už se asi ani nesnažíme za každou cenu o nějaké progresivní překvapení. Nová deska je opět tematická, příběh Tuláka po hvězdách je zase tak trochu o svobodě a hudebně je asi taky tradičně „progresácká“, i když pochopitelně odráží náš hudební vývoj. Prostě si vážíme té úžasné možnosti i v tomhle věku si spolu zahrát, užít

Foto: archiv Progresu 2

si té muzikantské pospolitosti a pro mě je stále krásným překvapením i dárkem fakt, že to pořád tolik lidí zajímá.

Soudě podle návštěvnosti vašich koncertů, o publikum nouzi nemáte. Chodí na vás nejenom pamětníci, ale často i mladší generace. Možná otcové nebo dědečkové (?) berou svoje děti a vnuky na vaše vystoupení... Nemáš pocit, že přece jenom ta mladší generace dvacátníků nebo třicátníků se od klasického rocku odklonila k elektronické taneční hudbě a k hip hopu a že se chce především bavit a nad hudbou nepřemýšlet? Podobných signálů vnímám kolem sebe poměrně hodně...

Myslím, že v každé společnosti i době je, a vždycky bylo, těch proudů více. Tak i dnes existuje určitě část mladých posluchačů muziky, která fandí třeba rocku nebo folku, zajímá se o texty i náročnější muziku a současná taneční hudba nebo hip hop ji vůbec neuspokojují. Potkávám jich spousty a mnozí nám píšou, jak se dostali třeba i k naší muzice.

V této chvíli je asi brzo se ptát, ale přesto — měl jsi pocit, že vás nové komponování vnitřně „nakoplo“, a budete uvažovat o nějakém dalším projektu?

To teď nedokážu říct, na to je opravdu příliš brzo. Záleží to určitě i na tom, jak novou desku posluchači přijmou, jestli se celý projekt Tuláka podaří zrealizovat i koncertně. Sám pro sebe jsem si (tajně) předsevzal dotlačit kapelu k padesátinám a k nové desce. To jsem si splnil a teď bych si rád trochu odpočinul. Třeba převezme zas někdo jiný v kapele iniciativu.

Vzhledem k tomu, že padesátiletí kapely je velmi výjimečné rockové jubileum, neuvažovali jste o opětovném svolání všech bývalých členů, kteří prošli kapelou, a uspořádání „monstrózního“ megakonzertu jako před deseti lety?

Všem bývalým členům jsme z pódia výročních koncertů poděkovali. Ale jsme zvyklí hledat stále něco nového, nechceme se opakovat, nechtěli jsme se tedy vracet ke stejnému modelu.

Těch padesát let připomenul v několika písničkách hlavně náš host, spoluzakládající člen Emmanuel Sideridis. A dál jsme chtěli spíše připomenout, že i po těch padesáti letech stále žijeme, tvoříme, a k tomu bylo určitě nejhodnější zahrát taky něco z nové desky. Výroční turné ještě probíhá, ale zatím mám jen příjemné a spokojené ohlasy. ☒

Přejdi Jordán

TEXT: ZDENĚK BOROVEC
(ZASTUPOVÁN OD 1955,
V DATABÁZI MÁ REGISTROVÁNO
1918 HUDEBNÍCH DĚL)

HUDBA: ZDENĚK MARAT
(ZASTUPOVÁN OD 1956,
V DATABÁZI MÁ REGISTROVÁNO
682 HUDEBNÍCH DĚL)

Šuplíky textařů

Už jako malý kluk jsem miloval písně Heleny Vondráčkové i jiných interpretů a neuměle si prozpěvoval chytlavé texty. Až později (takový je úděl textařů) jsem zjistil, že autorem většiny z nich je Zdeněk Borovec. A jedním z vrcholů mé profesní tvorby byla spolupráce se Zdeňkem (bohužel nedokončená jeho předčasným odchodem) na muzikálu Kleopatra. Když se říká, že každý je nahraditelný, neplatí to o Zdeňku Borovcovi. Jeho poetika a smysl pro rytmus byly jedinečné. A proto jeho písně jsou a budou stále hity.

Oldřich Lichtenberg

Tak jdi nebo běž nebo jed'
Vezmi nohy na ramena
Jdi nebo běž nebo leť
Jsi-li hlava otevřená
Běž raděj hned radši teď
Broď se třeba po kolena
Uzlík svůj sbal nečekej dál

Jdi pryč všeho nech cestu znáš
Přes ta pole neoraná
Jdi nečekej na to až
Krutě padneš za tyрана
Běž a když chceš tak se taž
Komu zvoní tato hrana
Tobě tak zachraň co máš

Přejdi Jordán řeku všech nadějí
Ona smyje tvé stopy i rány ti zkropí
A trest ti pomůže nést
Přejdi Jordán řeku všech nadějí
Snad tam na břehu druhém zas rozoráš
pluhem
Tu step a sklidiš svůj chléb

Chvátej chvátej chvátej vyhnance z míst
Kde jsi žil
Chvátej chvátej chvátej na tisíc mil

Přejdi Jordán řeku všech nadějí
Jednou najdeš snad místečko k spánku
Chleba a slánku, teplo a klid
Vždyť musí se žít

Přejdi Jordán řeku všech nadějí
Ona smyje tvé stopy i rány ti zkropí
A trest ti pomůže nést
Přejdi Jordán řeku všech nadějí
Snad tam na břehu druhém zas rozoráš
pluhem
Tu step a sklidiš svůj chléb

Chvátej chvátej chvátej vyhnance z míst
Kde jsi žil
Chvátej chvátej chvátej na tisíc mil

Přejdi Jordán řeku všech nadějí
Jednou najdeš snad místečko k spánku
Chleba a slánku, teplo a klid
Vždyť musí se žít

nástěnka

Na e-mail nastenka@osa.cz nám můžete zasílat své postřehy, novinky, úspěchy atd. Info pište stručné a jasné, popřípadě doplněné odkazem na web. Uvádějte prosím svůj podpis. Těšíme se na vaše příspěvky!

Europoslanci jednoznačně odhlasovali směrnici o autorském právu na digitálním trhu, jejíž součástí je klíčový článek 13

Ještě ale není vyhráno! Směrnice se v posledních měsících projednává v rámci tzv. triologu mezi zástupci Evropského parlamentu, Evropské komise a Rady EU. Jde o neformální proceduru, cílem je dojednat kompromisní znění směrnice, o kterém pak hlasují odděleně parlament i rada. V případě schválení oběma institucemi tak dojde k přijetí směrnice již v prvním čtení. Pokud bude v rámci triologu vše probíhat hladce, dojde ke schválení konečné verze Radou EU a tato verze bude též předložena Evropskému parlamentu k hlasování v březnu 2019; další revize již nebudou možné.

Pevně věříme, že tento proces dospěje k dobrému výsledku a definitivně ukončí nerovnováhu, která dosud charakterizovala vztah mezi kulturou a technologickými giganty.

Sledujte weby ferjefer.cz a clanek13.org, které jsme spustili ve spolupráci s GESAC.

Poznámka redakce

Omlouváme se za zpožděné vydání tohoto čísla. Čekali jsme na výsledek projednávání novely autorského zákona v Poslanecké sněmovně, abychom mohli přinést aktuální informace.

Omlouváme se...

... v minulém čísle jsme v rubrice Šuplíky textařů prohodili jména textaře a skladatele. Správně mělo být:
text – Zuzana Navarová,
hudba – Zdeněk Vřešťál

JazzFestBrno zveřejnil první jména z programu 18. ročníku

Mezinárodní jazzový festival JazzFestBrno zveřejnil první jména z programu 18. ročníku, který se uskuteční od 13. března do 30. dubna tohoto roku. Z kolébky jazzu do Brna vůbec poprvé zavítá saxofonista Branford Marsalis, z britských ostrovů zase kytarista John McLaughlin a kapela GoGo Penguin. Premiérové vystoupení na JazzFestuBrno čeká amerického bubeníka Billyho Cobhama. O další nezapomenutelný večer se stejně jako v roce 2015 postará jeho krajanka, zpěvačka Dianne Reeves. „Těší nás, že se v programu opět proloupe několikánásobní držitelé Grammy a jazzové legendy koncertující stále ve skvělé formě s mladou progresivní scénou,“ říká umělecký ředitel festivalu Vilém Spilka.

Elton Lodewyk byl nominován na hudební ceny HMMA AWARDS

Skladatel Elton Lodewyk byl se svou skladbou *Lucies Lucies Waltz in the Contemporary* nominován na udělení jedné z prestižních hollywoodských hudebních cen HMMA AWARDS, které se konají v Los Angeles.

Vesna – Pátá bohyně

Dívčí skupina VESNA v čele s vyhledávanou textačkou Patricií Fuxovou vydala svou debutovou desku *Pátá bohyně*, stejný název nese také Patriciina knižní prvotina, která navazuje na album. „Pátá bohyně je žena, která se osvobodila od veškerých pravidel a dosáhla svobody. Žena, která v srdci pěstuje lásku a neočekává nic nazpátek. Žena, která má mnoho tváří, ale jen jednu duši

prostupující nekonečným vesmírem. Žena, která vidí v bolesti jen cestu růstu. Žena, která má obyčejné tělo, ale ve své podstatě je nástrojem bohyně,“ vysvětluje autorka.

Mladá vycházející star české pop-music Sofian Medjmedj...

... představil po singlu *TV Shows*, který natočil společně s Benem Cristovaem v rámci výzvy #IETOVBĚ ve studiích Abbey Road, svůj sólový počín. Úvodní singl *Čekám na zázrak*, který zamířil do českého éteru a hitparád, produkoval vyhledávaný producent Lukáš Chromek. Video je možné zhlédnout na kanále YouTube. Aktuálně chystá další videoklip, který vyjde v březnu.

Studio Fontána získalo ocenění na Mark Awards 2018

Studio Fontána díky skladbě *In My Head* z alba *Summer Pop* (SPRE06) vyhrálo ocenění Nejlepší světová skladba v kategorii Pop/Rock na udělení prestižních amerických cen Mark Awards 2018! O skladbu *In My Head* a celé album, které vykresluje aktuální světovou pop-music, se postarali autoři Glenn Eddie Meul a Vince Peersman. Mark Awards jsou prestižní hudební ceny za nejlepší světovou produkci hudby v 27 různých kategoriích, jejichž udělení se koná v kalifornském Los Angeles. Studio Fontána je první label v ČR, který toto ocenění získal.

CzechMobility.info

CzechMobility.info je server pro všechny, které zajímá mezinárodní spolupráce. Nařízení, povinnosti a byrokratická zátěž. Taková je realita, pokud se jako autor snažíte prorazit v zahraničí. Jestli vám při pomyšlení na daně, víza a mezinárodní autorské smlouvy naskakuje husí kůže, potěšíme vás. Institut umění – Divadelní ústav (IDU) spustil na jaře projekt CzechMobility.info, který sdružuje snad všechny dostupné informace o mobilitě pro kulturní profesionály, a pomáhá tak dostat českou kulturu za hranice.

nově vydaná CD

MONKEY BUSINESS *Bad Time for Gentlemen*

Nezaměnitelný rukopis Romana Holého, výtečné výkony vokalistů Matěje Rupperta a Terezy Černochové a špičková jména světového věhlasu – pozounista Fred Wesley (James Brown, George Clinton, Count Basie, Maceo Parker ad.), saxofonista Tivon Pennicott (Gregory Porter ad.), klávesista Ondřej Pivec (Ondřej Pivec Organic Quartet, Kennedy Administration, Gregory Porter ad.) a zpěvák Ashley Slater (Freak Power) — spolu s jako vždy originálními texty jsou smrtící kombinací. Skupina si na albové novince dala záležet na každém detailu a posluchač bude při opakovaném poslechu nalézat stále nové a nové drobnosti, které potěší ucho i ducha.

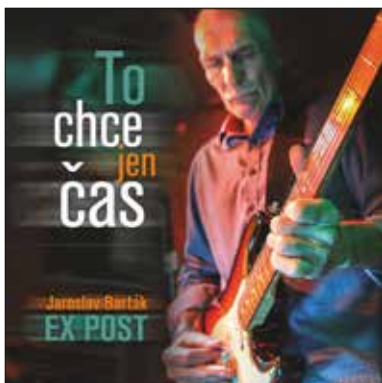
LUCIE *Evolucie*

Nejslavnější česká skupina Lucie vydala po 16 letech nové řadové album. Svými skladbami na desku přispěli všichni členové. O většinu textů se postaral Robert Kodým. Stejně jako u předchozích alb si Lucie kromě výběru skladeb a aranží dávala záležet také na precizním zvuku. Třináctipísněvá kolekce se natáčela pod dohledem zvukaře a producenta Pavla Karlíka. Výsledný zvuk části skladeb vybrušovali i zkušení zahraniční producenti Mike Fraser, John Spiker, Mark Platt, Mike Clink nebo čeští zvukaři Eason Waldes a Jiří Janouch. Zajímavý je i výčet některých hostů, mezi nimiž jsou i zpěvačka Lenny, saxofonista Vratislav Brabenec z The Plastic People of the Universe nebo kytarista Phil X z kapely Bon Jovi.

LENKA FILIPOVÁ *Oppidum*

Po neuvěřitelných patnácti letech přichází zpěvačka a kytaristka Lenka Filipová s novým studiovým albem *Oppidum*. Čarokrásné melodie, všudypřítomný nádech tajemné keltské kultury a uhrančivá interpretace budou tím nejlepším společníkem pro sychravé podzimní dny. Kromě autentického prožitku, který vás přenesení v čase do dob keltských válečníků a mystických druidů, je album *Oppidum* mimořádné i svou hudební a jazykovou pestrostí. Jediná česky zpívaná skladba *Na cestě* (Kathy's Song) není tradiční, ale pochází z pera Paula Simona. Český text napsal David Stypka. Zpěvačka ho oslovila pro jeho osobitou poetiku, která nemá mezi tuzemskými autory obdoby.

JAROSLAV BARTÁK EX POST

To chce jen čas

Zatímco na první desce *Halabala Blues* lídr kapely, kytarista a zpěvák Jaroslav Barták nahrál svoje písničky se studiovými muzikanty, toto CD natočilo již ustálené trio, které odehrálo pěknou řádku koncertů. Jaroslav Barták je autorem hudby i textů všech písniček, s výjimkou *Kostky*, kde text napsal Milan Válek. Většinou jsou postavené na dobrém kytarovém riffu. Albu dominuje autorova kytara a jeho stále mladistvý hlas. Texty písní jsou uvedené v bookletu. Album bylo nahráno ve studiu SONO.

BITTOVÁ, DUSILOVÁ, NAČEVA

Spolu

Trojice fenomenálních zpěvaček zcela odlišných žánrů vytvořila vlastní hudební jazyk, kterým promlouvá k posluchačům. Vidět Ivu Bittovou, Lenku Dusilovou a Moniku Načevu na jednom pódiu je doslova životní zážitek. Záznam z jejich společných koncertů vznikl během prosince 2017 v Brně a Praze. Nejlepší momenty toho, co jste mohli od Bittové, Dusilové a Načevy slyšet i vidět v minulém roce, vychází na živém albu obsahujícím CD plus DVD. Jedná se o zachycení vzájemné jedinečnosti, komorní atmosféry i pronikavé ženské energie.

TOMÁŠ PADEVĚT ZEMĚ ČESKO SLOVENSKÁ, DOMOV MŮJ (?) (100 let republiky v písních / 1918—2018)

K výročí vzniku Československa Tomáš Padevět producentsky připravil speciální hudební box s 5 disky *ZEMĚ ČESKO SLOVENSKÁ, DOMOV MŮJ (?)*. Poprvé vychází kompilace českých, slovenských a československých písní, které mapují celých 100 let od vzniku republiky. Všechny nahrávky mají jedno společné téma – svým obsahem se vztahují k republice, vlasti, domovu i důvěrně známým místům a věcem. 106 originálních nahrávek posluchače provede nejen hudební historií, ale i stoletím vývoje písňových textů, v nichž se přirozeně odráží doba jejich vzniku. Zároveň je tento výběr (žánrově záměrně pestrý) i svědectvím o interpretačním vývoji československé písničky, s výjimkou dechovky. Ostatní žánry a mnohá jiná překvapení posluchače neminou. Mnohohrstevnatá kompilace je tak i ojedinělým dokumentem různých odstínů posluchačského vkusu a druhů emocí.

filmové premiéry

Úhoři mají nabito

Režie: Vladimír Michálek
Hudba: Roman Holý

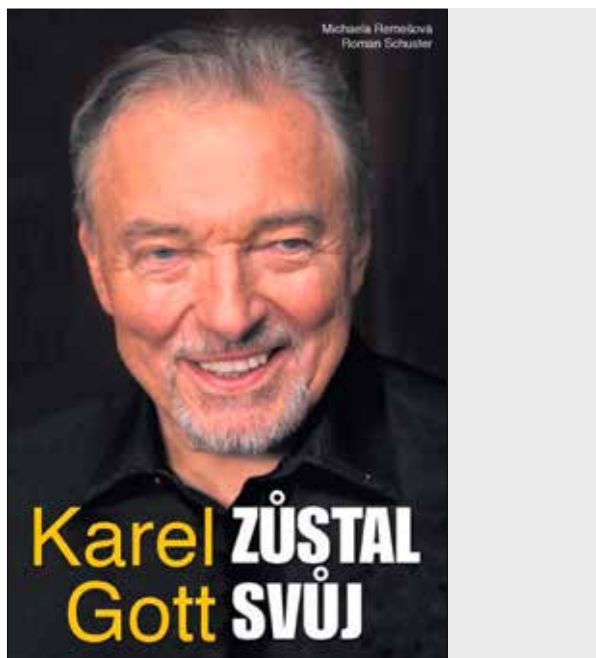
Tohle není jenom hra. Je to útěk z reality všedních dnů, se kterým nejde přestat. Úhoři mají nabito je černá komedie o partě chlapů, pro které se hra na URNA (Útvar rychlého nasazení) stala únikem z jejich nudných životů. Zasahují u domnělých zločinců, evakuují kulturáky a do svých her zatahují nic netušící okolí. Žene je touha po adrenalinu a falešná představa, že jsou jako Robin Hood a jeho družina. Bohatým brát a chudým dávat. Všechno jde hladce až do okamžiku, kdy se octnou v nesprávnou chvíli na nesprávném místě. Kam až může vést lidská hloupost ve spojení s nešťastnou shodou okolností?!

Ten, kdo tě miloval

Režie: Jan Pacht
Hudba: Tadeáš Věrčák

Kpt. Kalina, policista, milující manžel a skvělý otec, se stane obětí autonehody. Z pozice ducha sleduje vyšetřování vlastního úmrtí. Postupně se začínají objevovat drobné indicie, že všechno nemuselo být tak, jak se zdálo. Partnerská důvěra je narušena, stačí pár fotek, slov a Vanda začne mít podezření, že jí mohl být manžel nevěrný. Dva kluci, maminka Vanda a babička rozjiždějí vyšetřování na vlastní pěst. Vanda se setkává s Kalinovou domnělou milenkou Irinou, která po ní chce, aby dotáhla to, co jí Vandin manžel kpt. Kalina slíbil a nedokončil. Nastává nečekaná eskapáda událostí s jasným účelem dobrat se pravdy, do které je Kalinovými zasvěcen ještě rodinný přítel, nepraktický praktický lékař. Klíčový materiál opouští Kalinův sejf prostřednictvím všetečné tchyně, aby se dostal do rukou nic netušícího doktora a zamotal hlavy policistům. Vandě se nakonec za pomoci synů podaří rozluštit zaheslovaný soubor v počítači svého muže, který jí dá nejen odpověď na všechny otázky vzniklé nedůvěry, ale zejména pomůže úspěšně vyřešit poslední případ kpt. Kaliny.

KAREL GOTT ZŮSTAL SVŮJ

Michaela Remešová

Je to neuvěřitelné! Bude mu 80 let a fanoušci po něm stále šílí! Vyprodal největší českou halu, v Německu, kde má miliony fanynek, získává cenu za cenu. A to všechno i potom, co se dokázal statečně poprat se smrtelnou nemocí. Tenhle boj ho posílil, a možná právě proto Karel Gott zůstal svůj. Tahle knížka je o jeho cestě na český pěvecký trůn, o tom všem, co ji provázelo a dosud provází. Umožňuje nahlédnout do zákulisí i do soukromí umělce, který je právem nazýván legendou. Kniha zkušených autorů Michaely Remešové a Romana Schustera je nejen strhujícím příběhem Gottova života, ale i cenným dokumentem mapujícím jeho kariéru. Kariéru, která ho dovedla až na samotný vrchol.

MARPO - OTAKAR III

Tomáš Beran

Striktně limitovaná edice – exkluzivní novinka — kniha *Otakar III* – autor Tomáš Beran. Vždycky je něco za něco. Poznal to i Marpo, vlastním jménem Otakar Petřina, na své cestě mezi špičku ve světě hudby i v boxerském ringu. Biografie muže v Kristových letech přináší komplexní pohled na „bojovníka“. Přeneseně i doslovně. Jsme svědky zrodu Otovy hiphopové kariéry, stejně tak můžeme zevnitř pozorovat jeho působení v Chinaski včetně kontroverzního odchodu. Velkolepá show v O2 areně je pak symbolem nejen fenoménu uskupení Troublegang, ale i odvrácené strany úspěchu, především obětí v soukromém životě. „Tenhle člověk má v sobě ten typ energie a aury, kterými v pozitivním slova smyslu dokáže manipulovat lidmi k ‚dobru‘. Obdržel komplex spravedlnosti. Té čisté a naivní, která objektivně neexistuje. Jenže on chce, aby existovala, a věří v ni.“

VZPOMÍNÁME

Bohumil Kulínský (59) — skladatel

Zastupován od 1989
V databázi má registrováno 37 hudebních děl

Vladimír Šafránek (46) — skladatel, textař

Zastupován od 1999
V databázi má registrováno 100 hudebních děl

Jiří Brabec (63) — textař

Zastupován od 1993
V databázi má registrováno 122 hudebních děl

Rudolf Trinner (92) — skladatel, textař

Zastupován od 1944
V databázi má registrováno 54 hudebních děl

Milan Krištof (57) — skladatel

Zastupován od 2015
V databázi má registrováno 9 hudebních děl

Autorská práva pod palbou

Již se stalo českým folklorem, že autorská práva se dostávají čím dál častěji na přetřes zákonodárců. Ke konci loňského roku se schvalovala vládní novela autorského zákona, která měla za cíl pouze implementaci Marrákešské smlouvy o usnadnění přístupu nevidomých k autorskoprávně chráněným dílům.

Poté co novela zákona prošla v Poslanecké sněmovně beze změn, přišel paradoxně atak na práva autorů a interpretů ze Senátu, konkrétně z pera senátora Valenty. Ten chce osvobodit od placení autorských odměn restaurace, kadeřnictví a obchody. Je zde zjevná snaha poškodit autory a interprety ignorováním běžné praxe v civilizovaném světě, kde je naprotí standardem hrazení autorských odměn za užití hudby v takových provoznách. Jeho pozměňovací návrh je v přímém rozporu s mezinárodním právem a soudní rozhodovací praxí Soudního dvora EU, na což poukázvalo i ministerstvo kultury, ale senátoři si s tím hlavu nelámali a tento návrh směle prošel Senátem. Z mého pohledu tak Senát nenaplnil základní úlohu, kterou je dohled nad utvářením právního řádu České republiky, tak aby byl srozumitelný a hlavně v souladu s mezinárodním právem a zvyklostmi. Návrh se tak vrátil do Poslanecké sněmovny. Po bouřlivé rozpravě poslanci senátní verzi neschválili a nakonec prošla vládní verze novely autorského zákona bez přílepku senátora Valenty. Vyhrál tak zdravý rozum nad emocemi, alespoň pro tentokrát.

Na tomto legislativním paskvilu spatřuji přece jen jedno pozitivum. Panu senátorovi se podařilo zmobilizovat autory a interprety, kteří se oprávněně cítí ohroženi na svých právech a nechali se slyšet. Přijetí návrhu by znamenalo letité soudní spory s uživateli, kteří by byli uvedeni zákonem v omyl, neboť právní úprava EU je nadřazena právu České republiky.

Další „bitva“ o autorská práva se odehrává na půdě Evropského parlamentu, kde se projednává směrnice o autorském právu. V souvislosti s připravovanou zákonnou úpravou

spustili masivní kampaň velcí hráči jako Google a Facebook. Návrh směrnice se snaží upravit ochranu práv v prostředí internetu a hnát zejména velké hráče jako Google a Facebook, ale i různá úložiště k odpovědnosti za masivní používání autorsky chráněného obsahu. Tito velcí hráči generují obrovské zisky z reklam umístěných právě na autorsky chráněném obsahu. K autorům a interpretům se však dostává pouze zlomek. Taková úložiště, kde si jejich zákazník často takovou službu předplácí, dokonce za autorsky chráněný obsah umělcům nezaplátí nic.

Zejména Google spustil masivní kampaň proti připravované právní úpravě. V médiích se objevují hrozby cenzury internetu nebo i konce internetu, tak jak jej známe. K ničemu takovému návrh nesměřuje. Naopak, snahou je legalizovat chování uživatelů, kteří na YouTube nebo Facebook nahrávají autorsky chráněný obsah. Finální podoba návrhu směrnice bude schvalována pravděpodobně v průběhu března nebo dubna. Snad evropští zákonodárci ještě před volbami do Evropského parlamentu najdou odvahu postavit se těmto gigantům a narovnájí dlouhodobě pokřivené právní prostředí v duchu „Fair Trade Copyright“.

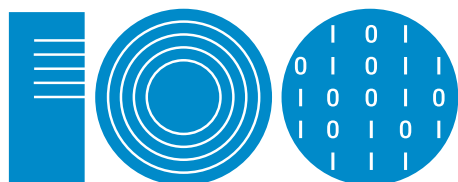
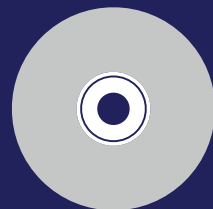
Úspěšný tvůrčí rok 2019 vám přeje

Roman Strejček

První číslo magazínu Autor in vyšlo v zimě 2009

Všechna čísla si můžete přečíst na stránce www.autorin.cz

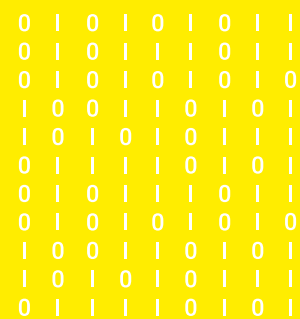
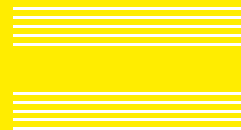
I O O L E T O S A

19¹⁹ - 20
19

MYSLÍME
NA
HUDBU

WWW.OSA.CZ